

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA JEVĢENIJA TANČEVA [EVGENI TANCHEV]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 5. martā¹

Lieta C-730/18 P

**SC
pret**

Eulex Kosovo

Apelācija – Šķīrējklauzula – ES starptautisko misiju līgumdarbinieki – Kopējā ārpolitika un drošības politika – Savienības tiesu kompetence – Līgumisks strīds – Pieņemamība – Akta, kas nošķirams no tā līgumiskā konteksta, jēdziens – Prasības daļēja pārkvalificēšana – Prasība atcelt tiesību aktu – Līgumiskā atbildība – Ārpuslīgumiskā atbildība – LESD 263., 268., 272. un 340. pants

I. Ievads

1. Šīs lietas pamatā ir strīds starp SC, bijušo līgumdarbinieci, un Eiropas Savienības Tiesiskuma misiju Kosovā (turpmāk tekstā – “*Eulex Kosovo*”), kas ir kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) ietvaros izveidotā ES starptautiskā misija.

2. Pamatojoties uz SC un *Eulex Kosovo* darba līgumā iekļauto klauzulu, ar ko piešķir kompetenci Savienības tiesām, SC, pamatojoties uz LESD 272. pantu, cēla prasību Eiropas Savienības Vispārējā tiesā, apstrīdot šīs misijas pieņemto lēmumu par to, ka SC nav izturējusi iekšējo konkursu un viņas darba līgums netika pagarināts, tiesiskumu, kā arī lūdzot atlīdzināt kaitējumu, pamatojoties uz LESD 340. pantā noteikto par ES līgumisko un ārpuslīgumisko atbildību.

3. SC iesniedza šo apelācijas sūdzību par Vispārējās tiesas 2018. gada 19. septembra rīkojumu lietā SC/*Eulex Kosovo* (T-242/17, EU:T:2018:586, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais rīkojums”), ar kuru Vispārējā tiesa bija noraidījusi SC prasību. Tajā ir ierosināti trīs galvenie jautājumi, pirmkārt, par LESD 272. pantā noteikto Tiesas kompetenci KĀDP kontekstā; otrkārt, par LESD 263. un 272. panta nošķirumu; un, treškārt, par iespēju līgumisko prasību, kas pamatota ar LESD 272. pantu, pārkvalificēt par prasību atcelt tiesību aktu, kas pamatota ar LESD 263. pantu.

4. Šī apelācijas sūdzība ir tandēmā ar dažām citām Tiesai pašlaik iesniegtām lietām, kurās ir ierosināti līdzīgi, lai arī ne identiski jautājumi par LESD 263. un 272. panta nošķirumu un kuras arī ir saistītas ar prasītāju efektīvu tiesību aizsardzību tiesā strīdos ar ES iestādēm un struktūrām un sniedz precizējumu par atbilstīgiem procesuāliem līdzekļiem, kas jāievēro šajā saistībā².

¹ Oriģinālvaloda – angļu.

² Skat. it īpaši ģenerāldadvokātes J. Kokotes [J. Kokott] secinājumus lietā *ADR Center/Komisija* (C-584/17 P, EU:C:2019:941) (par LESD 263. un 272. panta mijiedarbību attiecībā uz Komisijas izpildāmā lēmuma pieņemšanu saskaņā ar LESD 299. pantu) un ģenerāldadvokāta M. Bobeka [M. Bobek] secinājumus lietā *Eiropas Savienības Satelītcentrs/KF* (C-14/19 P) (par prasību atcelt tiesību aktu un atlīdzināt kaitējumu, ko cēlusi saskaņā ar KĀDP izveidotās ES iestādes līgumdarbiniece, pamatojoties uz šīs iestādes Personāla noteikumiem).

5. Pamatā šajā lietā Tiesa tiek aicināta izstrādāt savu judikatūru attiecībā uz LESD 272. panta piemērošanu un minētā panta saikni ar LESD 263. pantu Līgumos noteiktajā Savienības tiesību aizsardzības sistēmā. Šai lietai ir arī būtiska praktiska nozīme attiecībā uz ES ārējo darbību un ES starptautisko misiju darbību visā pasaulē.

II. Tiesvedības priekšvēsture

6. Tiesvedības priekšvēsturi, kas ir norādīta pārsūdzētā rīkojuma 1.–15. punktā, saistībā ar šo lietu var rezumēt šādi. Vispirms ir jāsniedz daži ievada apsvērumi par KDAP misijām un *Eulex Kosovo* (A iedaļa) un SC un *Eulex Kosovo* līgumiskajām attiecībām (B iedaļa), lai pēc tam pievērstos notikumiem, kuru rezultātā tika celta prasība Vispārējā tiesā (C iedaļa).

A. KDAP misijas un *Eulex Kosovo*

7. Saskaņā ar LES V sadaļu KĀDP jomā kopējā drošības un aizsardzības politika (turpmāk tekstā – “KDAP”)³ nodrošina Savienības darbības spēju, izmantojot civilos un militāros līdzekļus ārpus ES, lai veiktu visus uzdevumus, tostarp konfliktu novēršanas un miera uzturēšanas uzdevumus⁴. KDAP misiju “mērķis ir reaģēt uz uzliesmojušiem ārējiem konfliktiem un krīzēm, veicināt partneru spējas un galu galā aizsargāt Eiropas Savienību un tās pilsoņus, īstenojot ārējas darbības”⁵. Saskaņā ar jaunākajiem dokumentiem pašlaik ir izveidotas 16 KDAP misijas – 10 civilās misijas un 6 militārās misijas –, kurās ir nodarbinātas vairāk par 5000 personām visā pasaulē⁶.

8. KDAP misiju un to personāla juridiskais statuss atšķiras no citu ES ārējās darbības sistēmā darbojošos vienību juridiskā statusa⁷. Proti, KDAP misijas ir saistītas ar Eiropas Ārējās darbības dienestu (turpmāk tekstā – “EĀDD”)⁸, kas ir ES diplomātiskais dienests un palīdz ES Augstajam pārstāvim ārlietās un kopējās drošības politikas jautājumos (turpmāk tekstā – “HR”) īsteno KĀDP. Tomēr KDAP misiju personāls nav visa EĀDD personāla sastāvdaļa, uz kuru attiecas Eiropas Savienības Civildienesta noteikumi (turpmāk tekstā – “Civildienesta noteikumi” un Savienības Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība (turpmāk tekstā – “PDNK”)⁹. Turklāt KDAP misijas nav ES delegācijas, kuras izveidotas saskaņā ar LESD 221. pantu Savienības pārstāvības nodrošināšanai un kuru darbības principā ir pierakstāmas deleģējošai ES iestādei¹⁰. KDAP misijas formāli nav uzskatāmas arī par ES aģentūrām, kas darbojas KDAP jomā, piemēram, kā Eiropas Aizsardzības aģentūra vai Eiropas Savienības Satelītcenrs, kuriem ir pašiem savi Civildienesta noteikumi vai kuru personālu reglamentē Civildienesta noteikumi vai Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība¹¹.

3 Skat. LES V sadaļas 2. nodaļas 2. iedaļu (42.–46. pants).

4 Skat. LES 42. panta 1. punktu un 43. panta 1. punktu.

5 *European External Action Service* [Eiropas Ārējās darbības dienests], *EU Missions and Operations Factsheet*, 2018. gada 5. marts, 2. lpp.

6 Skat., piemēram, Eiropas Parlamenta Ārējās politikas ģenerāldirektorāts, *Civilian and military personnel in CSDP missions and operations*, 2017, 14. lpp.

7 Vispārējai diskusijai skat., Blockmans, S. un Koutrakos, P. (red.), *Research Handbook on the EU's Common Foreign and Security Policy*, Edward Elgar, 2018.

8 Šajā ziņā skat. EĀDD datu apkopojumu, kas minēts šo secinājumu 5. zemsvītras piezīmē, 2. lpp.

9 Regula Nr. 31 (EEK), 11 (EAEK), ar kuru nosaka Eiropas Ekonomikas kopienas un Eiropas Atomenerģijas kopienas Civildienesta noteikumus un pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību (OV, speciālais izdevums angļu valodā, 1962 (I), 135. lpp.), ar jaunākajiem grozījumiem (OV 2019, C 420, 22. lpp.). Skat. Padomes Lēmumu 2010/427/ES (2010. gada 26. jūlijs), ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību (OV 2010, L 201, 30. lpp.), 6. pants.

10 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 12. novembris, *Elitaliana/Eulex Kosovo* (C-439/13 P, EU:C:2015:753, 65. punkts); ģenerālvokāta Nilo Jēskinena [N. Jääskinen] secinājumus lietā *Elitaliana Kosovo* (C-439/13 P, EU:C:2014:2416, 58.–63. punkts); un rīkojumu, 2012. gada 4. jūnijs, *Elti/Eiropas Savienības delegācija Melnkalnē* (T-395/11, EU:T:2012:274).

11 Skat. Padomes Lēmuma (KĀDP) 2015/1835 (2015. gada 12. oktobris), ar ko nosaka Eiropas Aizsardzības aģentūras statūtus, atrašanās vietu un darbības noteikumus (pārstrādāta redakcija) (OV 2015, L 266, 55. lpp.), 11. pantu; Padomes Lēmuma 2014/401/KĀDP (2014. gada 26. jūnijs) par Eiropas Savienības Satelītcenru un ar ko atceļ Vienoto rīcību 2001/555/KĀDP par Eiropas Savienības Satelītcenra izveidi (OV 2014, L 188, 73. lpp.), 8. pantu.

9. *Eulex Kosovo* ir KDAP misija, kas izveidota ar Padomes Vienoto rīcību 2008/124/KĀDP (2008. gada 4. februāris) par Eiropas Savienības Tiesiskuma misiju Kosovā, *Eulex Kosovo*¹², kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Lēmumu (KĀDP) 2018/856 (2018. gada 8. jūnijs)¹³. Vienotā rīcība 2008/124 tika pagarināta vairākas reizes, un *Eulex Kosovo* pašreizējais mandāts darbojas līdz 2020. gada 14. jūnijam. *Eulex Kosovo* ir līdz šim lielākā saskaņā ar KDAP izveidotā civilā misija¹⁴.

10. Saskaņā ar Vienotās rīcības 2008/124 2. pantu *Eulex Kosovo* “atbalsta izvēlētas Kosovas tiesiskuma iestādes to virzībā uz lielāku efektivitāti, ilgtspēju, daudznacionalitāti un pārskatatbildību, bez politiskas iejaukšanās un pilnībā ievērojot starptautiskos cilvēktiesību standartus un Eiropas paraugpraksi [...], ar mērķi nodot atlikušos uzdevumus citiem ES ilgtermiņa instrumentiem un pakāpeniski atteikties no atlikušajām izpildfunkcijām.”

11. Saskaņā ar Vienotās rīcības 2008/124 7. un 8. pantu civilās operācijas komandieris vada un kontrolē *Eulex Kosovo* stratēģiskajā līmenī, savukārt misijas vadītājs īsteno *Eulex Kosovo* vadību un kontroli operācijas vietā, uzņemoties tās koordināciju un ikdienas vadību¹⁵.

12. Vienotās rīcības 2008/124 9. panta 2. punktā ir noteikts, ka *Eulex Kosovo* sastāvā galvenokārt ir personāls, ko norīkojušas dalībvalstis vai ES iestādes. Katra dalībvalsts vai ES iestāde sedz izmaksas, kas ir saistītas ar tās norīkotiem darbiniekiem, tostarp noteiktus ceļa izdevumus, pabalstus, algas un medicīnas aprūpes izdevumus¹⁶.

13. Saskaņā ar grozītās Vienotās rīcības 2008/124¹⁷ 9. panta 3. punktu *Eulex Kosovo* vajadzības gadījumā var pieņemt darbā arī starptautisku civilo personālu un vietēju personālu uz līguma pamata, ja vajadzīgos uzdevumus nevar veikt dalībvalstu norīkots personāls¹⁸.

14. Grozītās Vienotās rīcības 2008/124¹⁹ 10. panta 3. punktā ir noteikts, ka starptautiskā un vietējā personāla nodarbinātības nosacījumus un tiesības un pienākumus nosaka līgumos, ko noslēdz starp *Eulex Kosovo* un attiecīgu personāla locekli.

15. Vienotās rīcības 2008/124 15.a pantā, kas tika pievienots ar Padomes Lēmumu 2014/349 (2014. gada 12. jūnijs)²⁰, ir noteikts, ka *Eulex Kosovo* ir rīcībspēja veikt pakalpojumu un piegāžu iepirkumus, slēgt līgumus un administratīvas vienošanās, nodarbināt personālu, turēt bankas kontus, iegādāties un atsavināt aktīvus un izpildīt savas saistības, kā arī būt par pusi tiesas procesos, ja tas vajadzīgs, lai īstenotu šo vienoto rīcību.

B. SC un *Eulex Kosovo* līgumiskās attiecības

16. SC ir bijusi *Eulex Kosovo* starptautiskā līgumdarbiniece.

12 OV 2008, L 42, 92. lpp.

13 OV 2018, L 146, 5. lpp.

14 Skat., piemēram, Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 18/2012 “Eiropas Savienības palīdzība Kosovai tiesiskuma jomā”, 2012, 14. punkts. Sīkākai informācijai par *Eulex Kosovo* skat. arī, piemēram, Spornbauer, M., *EU Peacebuilding in Kosovo and Afghanistan: Legality and Accountability*, Martinus Nijhoff, 2014.

15 Skat. arī Vienotās rīcības 2008/124 11. un 12. pantu.

16 Skat. arī, piemēram, Vienotās rīcības 2008/124 10. panta 2. punktu.

17 Padomes Lēmuma 2010/322/KĀDP (2010. gada 8. jūnijs), ar ko groza un pagarina Vienoto rīcību 2008/124 (OV 2010, L 145, 13. lpp.), 1. panta 2. punkts.

18 Vienotās rīcības 2008/124 9. panta 3. punktā ir noteikts, ka izņēmuma kārtā attiecīgi pamatotos gadījumos, ja nav pieteikušies kvalificēti darbinieki no dalībvalstīm, attiecīgi uz līguma pamata var noligt valstspiederīgos no iesaistītajām trešajām valstīm.

19 Padomes Lēmuma 2014/349/KĀDP (2014. gada 12. jūnijs), ar ko groza Vienoto rīcību 2008/124 (OV 2014, L 174, 42. lpp.), 1. panta 3. punkts.

20 Padomes Lēmuma 2014/349 1. panta 5. punkts. Minētā lēmuma 2. pantā ir noteikts, ka tas stājas spēkā tā pieņemšanas dienā (2014. gada 12. jūnijā).

17. SC strādāja *Eulex Kosovo* prokurores amatā saskaņā ar pieciem secīgiem uz noteiktu laiku noslēgtiem darba līgumiem – 1) no 2014. gada 4. janvāra līdz 2014. gada 14. jūnijam; 2) no 2014. gada 15. jūnija līdz 2014. gada 14. oktobrim; 3) no 2014. gada 15. oktobra līdz 2015. gada 14. jūnijam; 4) no 2015. gada 15. jūnija līdz 2016. gada 14. jūnijam; un 5) no 2016. gada 15. jūnija līdz 2016. gada 14. novembrim.

18. Pirmā un otrā darba līguma 21. pantā ir noteikts, ka strīdi, kas izriet no šiem līgumiem vai ir saistīti ar tiem, ietilpst Briseles tiesu (Beļģija) kompetencē. Trešā, ceturtā un piektā darba līguma 21. pantā ir noteikts, ka strīdi, kas izriet no šiem līgumiem vai ir ar tiem saistīti, ir Eiropas Savienības Tiesas kompetencē saskaņā ar LESD 272. pantu.

19. Darba līgumos ir ietvertas klauzulas, kurās noteikts, ka *Eulex Kosovo* Operācijas plāns (turpmāk tekstā – “OPLAN”), Operāciju koncepcija (turpmāk tekstā – “CONOPS”), Ricības kodekss (turpmāk tekstā – “COC”) un standarta operāciju procedūras (turpmāk tekstā – “SOP”) ir šo līgumu neatņemama sastāvdaļa²¹. Tie ir galvenie plānošanas un organizatoriskie dokumenti *Eulex Kosovo* mandāta īstenošanai un parasti nav publiski pieejami²².

20. Darba līgumos ir ietverti arī noteikumi, kas paredz, ka, parakstot līgumu, darbinieks apstiprina, ka piekrīt un ievēro līgumā un tā pielikumos ietvertos noteikumus un principus un ka pretrunu gadījumā darba līgums ir pārāks par tostarp OPLAN, CONOPS, COC un SOP²³.

21. Tālāk darba līgumu 20. pantā ir precizēts, ka visi strīdi, kas radušies starp pusēm attiecībā uz šo līgumu “izpildes interpretāciju”, ir jānodod šķīrējtiesai un ka tas neskar strīda risināšanu Eiropas Savienības Tiesā.

C. Notikumi, par kuriem tika ierosināta tiesvedība Vispārējā tiesā

22. SC 2014. gada 28. aprīlī iesniedza apelāciju *Eulex Kosovo* par pirmo viņas 2014. gada 14. aprīļa darbības novērtējuma ziņojumu (turpmāk tekstā – “NZ”). Tajā SC apstrīdēja šajā ziņojumā ietvertos vērtējumus, ko bija snieguši viņas priekšnieki, tostarp viņas tiešā priekšniece *Eulex Kosovo* galvenā prokurore *Novotna*, kā arī kopumā apstrīdēja novērtēšanas procesa pārkāpumus. Ar 2014. gada 12. augusta lēmumu misijas vadītājs apmierināja apelācijas sūdzību un atcēla NZ.

23. Ar 2014. gada 26. jūnija vēstuli *Eulex Kosovo* Cilvēkresursu biroja vadītājs (turpmāk tekstā – “HHRO”) paziņoja SC, ka uz prokurora amatu tiek rīkots iekšējais konkurss (turpmāk tekstā – “2014. gada iekšējais konkurss”). Minētajā vēstulē tostarp bija norādīts, ka pēc *Eulex Kosovo* operatīvo vajadzību pārskatīšanas un OPLAN apstiprināšanas 2014. gada 24. jūnijā no dalībvalstu puses tika veikta *Eulex Kosovo* pārstrukturēšana, kā rezultātā pieejamo amatu skaits tika samazināts. SC piedalījās šajā konkursā un to neizturēja.

24. 2014. gada 25. augustā SC pārsūdzēja *Eulex Kosovo* 2014. gada iekšējā konkursa rezultātus. Minētajā pārsūdzībā SC apstrīdēja tostarp [novērtējuma] intervijas grupas sastāvu un *Novotna* k-dzes dalību šajā grupā, jo viņa bijusi iesaistīta NZ pārsūdzībā, ko iesniedza SC, un, iespējams, bijusi neobjektīva pret SC. Ar 2014. gada 4. septembra lēmumu misijas vadītājs apmierināja šo pārsūdzību un atcēla 2014. gada iekšējo konkursu, pamatojoties uz to, ka diviem grupas locekļiem bija viena valstspiederība, kas ir Personāla atlases SOP pārkāpums.

21 Pirmā un otrā darba līguma 22. pantā un 23. panta 2. punktā (kas attiecas uz SOP un OPLAN administratīvajām daļām, tostarp COC) formulējums nedaudz atšķiras salīdzinājumā ar trešā, ceturtā un piektā darba līguma 1. panta 2. punktu (kurā ir atsauce uz CONOPS/OPLAN, ieskaitot COC un atbilstošo SOP).

22 Šajā nozīmē skat. Eiropas Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 18/2012, kas minēts šo secinājumu 14. zemsvītras piezīmē, 68. punkta 52. zemsvītras piezīmi. Attiecībā uz OPLAN skat. arī Vienotās rīcības 2008/124 4. un 5. pantu.

23 Šis noteikums pirmā un otrā darba līguma (kuros nav minēta CONOPS) 1. panta 1. un 2. punktā un 23. panta 3. punktā ir formulēts nedaudz citādi nekā trešā, ceturtā un piektā darba līguma 1. panta 1. punktā un 22. panta 2. punktā (kuros COC netiek pieminēts).

25. 2014. gadā *Eulex Kosovo* lūdza SC nokārtot transportlīdzekļa vadīšanas eksāmenu. SC šo eksāmenu minētajā gadā nenokārtoja trīs reizes. 2014. gada oktobrī SC iesniedza *HHRO* dokumentus, kas apliecina viņas rokas darbības zudumu. 2015. gada novembrī un 2016. gada februārī *Eulex Kosovo* vēlreiz lūdza SC nokārtot transportlīdzekļa vadīšanas eksāmenu.

26. Ar 2016. gada 24. jūnija vēstuli *HHRO* paziņoja SC, ka uz prokurora amatu tiekot rīkots jauns iekšējais konkurss (turpmāk tekstā – “2016. gada iekšējais konkurss”). Minētajā vēstulē tostarp bija norādīts, ka pēc *Eulex Kosovo* operatīvo vajadzību pārskatīšanas un saskaņā ar dalībvalstu 2016. gada 17. jūnijā apstiprināto *OPLAN* un civilās operācijas komandiera 2016. gada 20. jūnija Izvietošanas plānu veikta *Eulex Kosovo* pārstrukturēšana, kā rezultātā tika samazināts pieejamo amatu skaits.

27. 2016. gada 19. jūlijā SC bija intervija ar 2016. gada iekšējā konkursa atlases komisiju, kuras priekšsēdētāja bija *Novotna* k-dze. Pirms intervijas un tās laikā SC apstrīdēja šīs komisijas sastāvu, pamatojoties uz to, ka *Novotna* k-dze bijusi iesaistīta divās iepriekšējās pārsūdzībās, ko SC iesniedza pret NZ un 2014. gada iekšējo konkursu.

28. Ar 2016. gada 30. septembra vēstuli *HHRO* darīja zināmu SC, ka viņa nav izturējusi 2016. gada iekšējo konkursu (turpmāk tekstā – “lēmums par 2016. gada iekšējo konkursu”) un tādējādi viņas darba līgums beigsies 2016. gada 14. novembrī un vairs netiks pagarināts (turpmāk tekstā – “lēmums nepagarināt darba līgumu) (abi kopā – “apstrīdētie lēmumi”).

29. 2016. gada 10. oktobrī SC pārsūdzēja *Eulex Kosovo* apstrīdētos lēmumus. SC būtībā apgalvoja, ka *Novotna* k-dzes dalība 2016. gada iekšējā konkursa atlases komisijā ir padarījusi šo procesu par negodīgu un neprecīzu un tādējādi tika pārkāpta Personāla atlases *SOP*, kā arī Pārstrukturēšanas principu un procesa *SOP* (turpmāk tekstā – “Pārstrukturēšanas *SOP*”).

30. Ar 2016. gada 31. oktobra lēmumu misijas vadītājs noraidīja šo pārsūdzību, konstatējot, ka personāla atlases principi nav pārkāpti. Minētajā lēmumā misijas vadītājs tostarp norādīja, ka nav saskatīts interešu konflikts. Misijas vadītājs arī precizēja, ka saskaņā ar *OPLAN* 13. pielikumu Izpildnodaļas vadītājam un *Eulex Kosovo* galvenajam prokuroram ir jābūt atlases komisijā un ka komisijas sastāvam ir jābūt vienādam visiem kandidātiem.

31. Reaģējot uz šo lēmumu, 2016. gada 1. novembrī SC saskaņā ar sava darba līguma 20. pantu misijas vadītājam iesniedza lūgumu ierosināt strīdu izšķiršanas procedūru. Ar 2016. gada 14. novembra vēstuli misijas vadītājs šo lūgumu noraidīja.

III. Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais rīkojums

32. Ar 2017. gada 25. aprīļa pieteikumu SC cēla prasību Vispārējā tiesā, lūdzot tiesai:

- atzīt, ka *Eulex Kosovo* nav izpildījusi savas līgumiskās saistības, izpildot līgumu un piemērojot *OPLAN*, *CONOPS* un Pārstrukturēšanas un personāla atlases *SOP*, kā arī līgumā noteiktos vienlīdzības un labticības principus;
- atzīt, ka *Eulex Kosovo* nav izpildījusi savas ārpuslīgumiskās saistības pret SC, tostarp Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 31. pantā noteiktās tiesības uz godīgiem un taisnīgiem darba apstākļiem un Hartas 41. pantā noteiktās tiesības uz labu pārvaldību, tostarp objektivitātes principu;
- atzīt apstrīdētos lēmumus par pretrastiesiskiem;
- piespriest *Eulex Kosovo* izmaksāt kompensāciju SC par nodarīto mantisko un morālo kaitējumu; un

– piespriest *Eulex Kosovo* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, pieskaitot tiem procentus, kas aprēķināti saskaņā ar 8 % likmi.

33. SC savu pieteikumu strukturēja divās daļās. Pirmā daļa attiecās uz prasījumu, kas pamatots ar LESD 272. pantu un kas sastāvēja no pieciem pamatiem²⁴. Otrā daļa attiecās uz prasījumu par kompensāciju, pamatojoties uz LESD 340. pantu, lūdzot atlīdzināt kaitējumu, kas radies, *Eulex Kosovo* neizpildot savas līgumiskās un ārpuslīgumiskās saistības.

34. Ar atsevišķu 2017. gada 24. augustā iesniegtu dokumentu *Eulex Kosovo* cēla iebildi par nepieņemamību, būtībā apgalvojot, ka šī prasība nav Vispārējās tiesas kompetencē, jo tā daļēji attiecas uz līgumiem, kuri ir Briseles tiesu kompetencē. 2017. gada 20. oktobrī SC iesniedza savus apsvērumus par šo iebildi.

35. Ar pārsūdzēto rīkojumu Vispārējā tiesa noraidīja visu SC prasību kopumā. Piemērojot Reglamenta 126. pantu, Vispārējā tiesa nolēma, ka prasība ir daļēji acīmredzami nepieņemama un daļēji acīmredzami juridiski nepamatota un ka nav jāizvērtē *Eulex Kosovo* iesniegtā iebilde par nepieņemamību (pārsūdzētā rīkojuma 22., 23. un 77. punkts).

36. Pārsūdzētajā rīkojumā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka pieteikums ir strukturēts četros prasījumos (pārsūdzētā rīkojuma 24.–30. punkts). Tā vispirms noraidīja trešo prasījumu par apstrīdēto lēmumu prettiesiskumu kā acīmredzami nepieņemamu (pārsūdzētā rīkojuma 31.–52. punkts), būtībā konstatējot, ka šos lēmumus nevar apstrīdēt saskaņā ar LESD 272. pantu, un pat gadījumā, ja šis prasījums tiktu pārkvalificēts par prasību atcelt tiesību aktu, pamatojoties uz LESD 263. pantu, tas tika iesniegts pēc termiņa beigām.

37. Vispārējā tiesa noraidīja pirmo un otro prasījumu par līgumisko un ārpuslīgumisko atbildību (pārsūdzētā rīkojuma 53.–69. punkts) un ceturto prasījumu par kaitējuma atlīdzināšanu (pārsūdzētā rīkojuma 70.–76. punkts) kā daļēji acīmredzami nepieņemamu un daļēji acīmredzami juridiski nepamatotu. Tā arī piesprieda SC atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

38. Pārsūdzētā rīkojuma pamatojums tiks vēlreiz atkārtots, ciktāl nepieciešams, izvērtējot apelācijas sūdzības pamatus.

IV. Tiesvedība Tiesā

39. Ar 2018. gada 23. novembrī iesniegto apelācijas sūdzību SC lūdz Tiesu atcelt pārsūdzēto rīkojumu, apmierināt prasību, izņemot piekto pamatu²⁵, un pakārtoti – lūdz nosūtīt lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā lemtu pēc būtības. SC arī lūdz Tiesu piespriest *Eulex Kosovo* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

40. Savā aizstāvības rakstā, kas tika iesniegts 2019. gada 7. maijā, *Eulex Kosovo* lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību vai pakārtoti, ja Tiesa atceļ pārsūdzēto rīkojumu, nosūtīt lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā lemtu pēc būtības. Tā arī lūdz, lai Tiesa piespriež SC atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

41. Tiesas priekšsēdētājs ar 2019. gada 22. maija lēmumu noraidīja SC pieteikumu sniegt atbildi.

²⁴ Ar pirmo pamatu tika apgalvots, ka ir pārkāpts Pārstrukturēšanas SOP 4. un 6. punkts un Personāla atlases SOP 5. un 7. punkts. Ar otro pamatu tika apgalvots, ka ir pārkāpts Personāla atlases SOP 7.2. punkta f) apakšpunkts un 7.3. punkta c) apakšpunkts, COC 3. panta 2. punkts, līgumiskie vienlīdzības un labticības principi un tiesības uz labu pārvaldību. Ar trešo pamatu tika apgalvots, ka ir pārkāpts objektivitātes princips un tiesības uz labu pārvaldību. Ar ceturto pamatu tika apgalvots, ka ir pārkāptas tiesības uz godīgiem un taisnīgiem darba apstākļiem, 2011. gada 26. janvāra memorands – lēmums attiecībā uz “Priekšlikumu ieviest vadīšanas prasmju novērtējumu”, 2014. gada uzaicinājumā veikt iemaksas norādītās prasības un tiesības uz labu pārvaldību. Ar piekto pamatu tika apgalvots, ka ir pārkāptas tiesības uz vienlīdzīgiem un taisnīgiem darba apstākļiem.

²⁵ Skat. šo secinājumu 24. zemsvītras piezīmi.

42. Tiesas sēdē 2019. gada 6. novembrī piedalījās SC un *Eulex Kosovo*.

V. Analīze

43. SC izvirza piecus apelācijas pamatus. Pirmais pamats ir balstīts uz to, ka trešais prasījums, kas pamatots ar LESD 272. pantu, tika pārkvalificēts par prasību atcelt tiesību aktu, kas pamatota ar LESD 263. pantu. Otrais pamats ir balstīts uz kompetences neatzišanu saskaņā ar LESD 272. pantu. Trešais pamats ir balstīts uz to, ka netika izvērtēti vairāki argumenti, kas galvenokārt attiecas uz *SOP* pārkāpumu. Ceturtais pamats ir balstīts uz to, ka prasījumi atļūdzināt kaitējumu, kas radies saistībā ar apstrīdētajiem lēmumiem, ir kļūdaini novērtēti kā nepieņemami, jo prasība atcelt šos lēmumus bijusi nepieņemama. Piektais pamats ir balstīts uz to, ka ir kļūdaini novērtēti prasījumi atļūdzināt kaitējumu, kas radies saistībā ar atkārtotām prasībām kārtot transportlīdzekļa braukšanas eksāmenu.

44. Turpmāk es izvērtēšu pirmo un otro apelācijas pamatu (apgrieztā kārtībā), kas, manuprāt, ir jāapmierina. Savukārt trešā un ceturta apelācijas pamata iznākums būtībā būs atkarīgs no Tiesas lēmuma par pirmo un otro apelācijas pamatu. Konkrētāk, attiecībā uz trešo apelācijas pamatu SC pārmet, ka Vispārējā tiesa nebija izvērtējusi viņas argumentus it īpaši saistībā ar *SOP* pārkāpumu; tā kā šie argumenti tika iesniegti, lai pamatotu prasījumu, kuru Vispārējā tiesa atzina par nepieņemamu, šo pamatu nevar apmierināt, ja Tiesa noraida otro apelācijas pamatu. Attiecībā uz ceturto apelācijas pamatu SC apgalvo – Vispārējā tiesa bija secinājusi, ka noteikti prasījumi nav pieņemami, jo tie esot bijuši cieši saistīti ar prasījumu atcelt tiesību aktu, kurš tika pasludināts par nepieņemamu, bet Vispārējā tiesa pieņemamu prasību, kas ir pamatota ar LESD 272. pantu, bija nepareizi pārkvalificējusi par nepieņemamu prasību, kas ir pamatota ar LESD 263. pantu; tādējādi šo pamatu nevar apmierināt, ja Tiesa noraida pirmo un otro apelācijas pamatu. Tāpēc uzskatu, ka šajos secinājumos nav vajadzības pievērsties trešajam un ceturtajam apelācijas pamatam atsevišķi. Piektais apelācijas pamats man šķiet esam juridiski nepamatots. Šajos apstākļos es uzskatu, ka pārsūdzētais rīkojums ir daļēji atceļams un ka lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai.

45. Pirms apelācijas sūdzības pamatu izvērtēšanas (B, C un D iedaļa) ir jāpārlicinās par Tiesas kompetenci izskatīt šo prasību (A iedaļa).

A. Tiesas kompetence

46. Pusēm nav strīda par to, ka šīs lietas skatīšana ir Tiesas kompetencē²⁶. Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jautājums par Savienības tiesu kompetenci Tiesai ir jāizvirza pēc savas ierosmes pat tad, ja neviens no lietas dalībniekiem to nav lūdzis darīt²⁷.

47. Ņemot vērā, ka *Eulex Kosovo* ir KDAP misija, kas darbojas KĀDP jomā, šķiet, būtu vispirms jāpārbauda, vai Tiesas kompetenci saskaņā ar LESD 272. pantu var potenciāli ietekmēt noteikumi, kas ierobežo Savienības tiesu kompetenci KĀDP jomā saskaņā ar LES 24. panta 1. punkta otro daļu un LESD 275. panta pirmo daļu. Tad es pievērsīšos Tiesas kompetences tvērumam saskaņā ar LESD 272. pantu saistībā ar darba līgumiem starp SC un *Eulex Kosovo*, kā arī *Eulex Kosovo* tiesībspējai būt par šīs tiesvedības dalībnieci.

48. Ievadā ir jānorāda, ka, šķiet, Tiesas judikatūrā vēl nav konkrēti aplūkota Savienības tiesu kompetence izskatīt prasības, kas pamatotas ar LESD 272. pantu, attiecībā uz to kompetences ierobežojumiem KĀDP jomā.

²⁶ Skat. šo secinājumu 35. un 38. zemsvītras piezīmi. Sava iebildumu raksta 33. punktā *Eulex Kosovo* apstiprina savu nostāju saistībā ar iebildi par nepieņemamību, tostarp, ka SC neesot parādījusi, ka ir izmantoti visi tiesību aizsardzības līdzekļi *Eulex Kosovo* iekšienē. Tā kā Tiesai nav iesniegta nekāda informācija, ka SC ir liegts iesniegt šo strīdus jautājumu Tiesai, es šo argumentu tālāk neizvērtēšu.

²⁷ Skat., piemēram, spriedumu, 2015. gada 12. novembris, *Elitaliana/Eulex Kosovo* (C-439/13 P, EU:C:2015:753, 37. punkts).

49. Kā Tiesa bija nospriedusi, saskaņā ar LES 24. panta 1. punkta otro daļu un LESD 275. panta pirmo daļu Savienības tiesām principā nav kompetences attiecībā uz tiesību normām par KĀDP, kā arī tiesību aktiem, kuri ir pieņemti uz šo tiesību normu pamata²⁸. Tomēr, tā kā ar šiem pantiem tiek ieviesta atkāpe no LES 19. pantā noteiktās vispārējās kompetences normas, tie ir jāinterpretē šauri²⁹.

50. Pastāv arī judikatūra kompetences jautājumos saistībā ar KĀDP, kurā norādīts – ja konkrēta lieta ir saistīta ar KĀDP, tas vēl automātiski nenozīmē, ka ir noteikti Tiesas kompetences ierobežojumi saskaņā ar LES 24. panta 1. punktu un LESD 275. pantu³⁰. Tā kā minētā judikatūra attiecas uz KDAP misijām, ir lietderīgi attiecībā uz šo lietu noteikt atsevišķu spriedumu nozīmīgākos punktus.

51. Piemēram, lietā *Elitaliana/Eulex Kosovo*³¹ Tiesa apstiprināja Savienības tiesu kompetenci lemt par prasību atcelt tiesību aktu un kaitējuma atlīdzināšanu, ko bija cēlis prasītājs, pamatojoties uz to, ka *Eulex Kosovo* bija piešķīris publiskā iepirkuma līgumu par helikopteru pakalpojumiem citam pretendētājam. Tiesa konstatēja, ka attiecīgie pasākumi, kuru atcelšana tika prasīta, pamatojoties uz to, ka ir pārkāptas Savienības tiesību normas publisko iepirkumu jomā, bija saistīti ar publiskā iepirkuma līguma piešķiršanu, kā rezultātā palielinājās izdevumi no ES budžeta, un tādējādi attiecīgajam līgumam bija piemērojami ES Finanšu regulas noteikumi³². Tajos apstākļos Tiesa nosprieda, ka ar LES 24. panta 1. punktu un LESD 275. pantu netiek izslēgta tās kompetence interpretēt un piemērot ES Finanšu regulas noteikumus attiecībā uz publisko iepirkumu.

52. Turklāt lietā *H/Padome u.c.*³³ Tiesa apstiprināja Savienības tiesu kompetenci izskatīt prasību par atcelšanu un par kaitējumu, ko iesniegusi darbiniece, kas bija norikota darbā KDAP civilajā misijā – Eiropas Savienības Policijas misijā Bosnijā un Hercegovinā – saistībā ar misijas vadītāja lēmumiem pārcelt viņu uz amata vietu reģionālajā birojā. Tiesa nosprieda, ka, lai arī apstrīdētie lēmumi bija pieņemti KĀDP kontekstā un attiecās uz operatīvo darbību saistībā ar KĀDP, tie bija personāla locekļu pārvaldības akti, tāpat kā ikviens līdzīgs lēmums, kuru ir pieņēmušas Savienības iestādes, īstenojot savas kompetences. Šādos apstākļos Tiesas kompetences ierobežojumi KĀDP jomā neliedza pārbaudīt personāla locekļu pārvaldības aktus, kas attiecas uz dalībvalstu norikotiem darbiniekiem, ja saskaņā ar LESD 270. pantu Savienības tiesu kompetencē ir pārbaudīt šādus aktus, ja tie attiecas uz Savienības iestāžu norikotiem personāla locekļiem. Pretējā gadījumā, ja viens un tas pats personāla locekļu pārvaldības akts, kas attiecas uz operācijām “konkrētajā vietā”, vienlaikus attiecas uz dalībvalstu norikotiem darbiniekiem un Savienības iestāžu norikotiem darbiniekiem, lēmums, kurš ir pieņemts attiecībā uz pirmajiem, var būt nesaderīgs ar lēmumu, kas ir pieņemts attiecībā uz otrajiem.

53. Pamatojoties uz to, jānorāda, ka minētās lietas attiecās uz prasībām atcelt tiesību aktu un atlīdzināt zaudējumus, kas celtas saskaņā ar LESD 263. pantu un LESD 340. panta otro daļu, un netika rosināta iespējamā LESD 272. panta piemērošana, jo tajās tiesvedībās nebija pušu līgumisko attiecību strīda. Turklāt apstākļi, kas bija pamatā spiedumam lietā *H/Padome u.c.*, bija saistīti ar KDAP civilajā misijā norikotu darbinieci, nevis ar līgumdarbinieku, un ar Tiesas spriedumu daļēji tika mēģināts novērst strīdu attiecībā uz dalībvalstu un ES iestāžu norikotu personālu neatbilstošu risināšanu. No minētā

28 Skat., piemēram, spriedumu, 2017. gada 28. marts, *Rosneft* (C-72/15, EU:C:2017:236, 60. punkts). Kā Tiesa ir nolēmusi minētā sprieduma 60.–81. punktā, Līgumos ir noteikti daži izņēmumi, kas neattiecas uz šo lietu.

29 Skat., piemēram, spriedumus, 2016. gada 19. jūlijs, *H/Padome u.c.* (C-455/14 P, EU:C:2016:569, 40. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2017. gada 28. marts, *Rosneft* (C-72/15, EU:C:2017:236, 74. un 75. punkts).

30 Sīkākai apspriešanai skat., piemēram, Butler, G., *Constitutional Law of the EU's Common Foreign and Security Policy: Competence and Institutions in External Relations*, Hart, 2019, 145.–222. lpp.; Koutrakos, P., “Judicial review in the EU's Common Foreign and Security Policy” (2018), 67. lpp. *International and Comparative Law Quarterly*, 1. lpp.

31 Spriedums, 2015. gada 12. novembris (C-439/13 P, EU:C:2015:753, 41.–50. punkts).

32 Padomes Regula Nr. 1605/2002 (2002. gada 25. jūnijs) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam (OV 2002, L 248, 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu Nr. 1081/2010 (2010. gada 24. novembris) (OV 2010, L 311, 9. lpp.), kas bija spēkā attiecīgajā laikā.

33 Spriedums, 2016. gada 19. jūlijs (C-455/14 P, EU:C:2016:569, 39.–61. punkts). Pēc otrās sekmīgās apelācijas Tiesā (C-413/18 P) pašlaik lieta tiek skatīta Vispārējā tiesā (T-271/10 RENV II).

sprieduma vēl var secināt, ka ar LES 24. panta 1. punktu un LESD 275. pantu Savienības tiesu kompetencē ir izskatīt prasības par KDAP civilo misiju personāla pārvaldību, pat ja šī pārvaldība attiecas uz darbībām “konkrētajā vietā”³⁴. Es pie šī jautājuma atgriezišos turpmāk savā analizē (skat. šo secinājumu 138. punktu).

54. Minētā judikatūra tādā ļauj uzskatīt, ka LES 24. panta 1. punktā un LESD 275. pantā noteiktie Savienības tiesu kompetences ierobežojumi attiecībā uz KĀDP šajā lietā neliedz Tiesas kompetenci saskaņā ar šķirējklausulu LESD 272. panta nozīmē³⁵.

55. Protams, tādus darba līgumus kā šajā lietā skatītie *Eulex Kosovo* slēdza saskaņā ar Vienoto rīcību 2008/124, ar kuru tika izveidota šī misija, kuras tiesiskais pamats ietilpst KĀDP jomā (skat. šo secinājumu 14. punktu). Tomēr no LESD 272. panta, pamatojoties uz kuru Savienības tiesām tiek piešķirta kompetence pieņemt spriedumus saskaņā ar “šķirējklausulām, kas ietvertas publisko tiesību vai privāttiesību līgumos, kurus noslēgusi Savienība vai kuri noslēgti tās vārdā”, izriet arī tas, ka šis noteikums neietilpst KĀDP piemērošanas jomā, un vispārīgi to piemēro dažādu veidu līgumiem, tostarp personāla darba līgumiem³⁶. Turklāt saskaņā ar LESD 272. pantu Savienības tiesu kompetence tiek pamatota līgumā, ko noslēgušas līgumslēdzējas puses, pretstatā aktam, kas pieņemts, pamatojoties uz Līguma noteikumiem KĀDP jomā.

56. Turklāt, lai arī šajā lietā darba līgumus var iekļaut KĀDP kontekstā, pamatā tie ir parasti personāla pārvaldības dokumenti, kurus *Eulex Kosovo* izstrādā, organizējot cilvēkresursus. Konstatējums, ka saskaņā ar LESD 272. pantu Savienības tiesām nav kompetences tikai tādēļ, ka darba līgums ir noslēgts KĀDP kontekstā, šķiet, būtu pretrunā pušu skaidrajai gribai piešķirt Savienības tiesām kompetenci saskaņā ar līgumā ietvertu šķirējklausulu, un LESD 272. pants zaudētu savu jēgu.

57. Attiecīgi būtu jāuzskata, ka Tiesas kompetences ierobežojumi KĀDP jomā, piemērojot atkāpi saskaņā ar LES 24. panta 1. punktu un LESD 275. pantu, tādus apstākļos kā šajā lietā neliedz šķirējklausulā saskaņā ar LESD 272. pantu noteikt Tiesas kompetenci.

58. Nav šaubu arī par to, ka *Eulex Kosovo* var būt puse šajā tiesvedībā vai ka LESD 272. pantā noteikto Tiesas kompetenci var attiecināt uz visiem darba līgumiem šajā lietā.

59. Saskaņā ar Vienotās rīcības 2008/124 15.a pantu, kas ir iekļauts ar Lēmumu 2014/349 un kas ir piemērojams no 2014. gada 12. jūnija (skat. šo secinājumu 15. punktu), *Eulex Kosovo* ir piešķirta spēja slēgt līgumus un būt par pusi tiesas procesos, tādējādi tai piešķirot tiesībspēju. No Vienotās rīcības 2008/124 9. panta 3. punkta, kā arī tās 10. panta 3. punkta, kurš arī ir piemērojams no 2014. gada 12. jūnija (skat. šo secinājumu 13. un 14. punktu), izriet, ka *Eulex Kosovo* ir spēja algot personālu uz līguma pamata un ka darba līgumos, ko tā noslēdz ar konkrēto personāla locekli, ir jābūt ietvertiem viņa darba nosacījumiem un tiesībām un pienākumiem. Tāpēc saskaņā ar grozījumiem, kas iekļauti ar Lēmumu 2014/349, *Eulex Kosovo* ir tiesībspēja un tā var būt atbildētāja šajā tiesvedībā³⁷.

34 Šajā saistībā skat. spriedumu, 2018. gada 12. aprīlis, *PY/EUCAP Sahel Niger* (T-763/16, EU:T:2018:181, 53. punkts), saistībā ar prasību, ko KDAP civilās misijas līgumdarbnieks bija cēlis, pamatojoties uz LESD 272. pantu. Skat. šo secinājumu 98. punktu.

35 Tiesas sēdē iztaujājot *Eulex Kosovo*, tā norādīja, ka no 2016. gada 19. jūlija sprieduma lietā *H/Padome u.c.* (C-455/14 P, EU:C:2016:569) izriet, ka jautājumi, kas skar personāla pārvaldību, piemēram, tādi jautājumi kā šajā lietā, ir Savienības tiesu kompetencē.

36 Skat., piemēram, spriedumu, 1989. gada 6. decembris, *Mulfinger u.c./Komisija* (C-249/87, EU:C:1989:614, 10. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Pirms šā lēmuma piemērošanas skat., piemēram, spriedumu, 2015. gada 12. novembris, *Elitaliana/Eulex Kosovo* (C-439/13 P, EU:C:2015:753, it īpaši 58. un 59. punkts).

60. Turklāt, kā norādīts lietas dalībnieku rakstveida apsvērumos³⁸, no sprieduma lietā *Jenkinson/Padome u.c.* (turpmāk tekstā – “*Jenkinson*”)³⁹ izriet, ka Tiesas kompetencē ir izskatīt SC un *Eulex Kosovo* līgumattiecībās radušos strīdus, pat ja šīs attiecības var daļēji attiekties uz notikumiem, kas risinājušies laikposmā, uz kuru attiecas pirmais un otrais darba līgums, kurā bija noteikta Briseles tiesu kompetence (skat. šo secinājumu 18. punktu).

61. Lieta *Jenkinson*⁴⁰ bija saistīta ar prasību, pamatojoties galvenokārt uz LESD 272. pantu, ko bija cēlis noteiktu ES starptautisko misiju, tostarp *Eulex Kosovo*, bijušais starptautiskais līgumdarbinieks. Prasītājs it īpaši lūdza atlīdzināt viņam nodarīto kaitējumu, kas viņam esot nodarīts, ļaunprātīgi izmantojot secīgi uz noteiktu laiku noslēgtus darba līgumus un nelikumīgi atbrīvojot no darba, pamatojoties uz lēmumu nepagarināt viņa darba līgumu. Tikai pēdējā darba līgumā, ko prasītājs bija noslēdzis ar *Eulex Kosovo*, bija ietverta šķirējtiesas klauzula atbilstoši LESD 272. pantam, savukārt visos iepriekšējos darba līgumos bija paredzēta Briseles tiesu jurisdikcija.

62. Savā spriedumā⁴¹ Tiesa atgādināja, ka Savienības tiesai principā ir kompetence izskatīt tikai tās prasības, kuras izriet no līguma, kas ietver šķirējklauzulu, vai prasības, kurām ir tieša saikne ar pienākumiem, kas izriet no šī līguma. Tomēr, ja darba attiecības veidojas, pamatojoties uz vairākiem secīgi noslēgtiem līgumiem, tas, ka iepriekšējos līgumos netika ietverta šķirējklauzula, neliedz Tiesai, novērtējot starp līgumslēdzējām pusēm pastāvošās attiecības, ņemt vērā visus līgumus. Tāpēc saskaņā ar LESD 272. pantu noteikto Tiesas kompetence var tikt attiecināta uz agrākiem līgumiem, kuros kompetence ir paredzēta valsts tiesām, ar nosacījumu, ka pieteikums ietver līgumus, kas izriet no līguma, kurā ir ietverta šķirējklauzula, vai kas ir tieši saistīti ar pienākumiem, kuri izriet no šī līguma, kā tas bija minētajā tiesvedībā.

63. Šajā lietā, pamatojoties uz spriedumu lietā *Jenkinson*, saskaņā ar LESD 272. pantu noteikto Tiesas kompetenci var attiecināt uz visiem SC un *Eulex Kosovo* noslēgtajiem darba līgumiem, ņemot vērā, ka SC prasījumi ir saistīti ar to, ka pastāv vienotas nepārtrauktas darba attiecības, kas ietver piecus secīgus līgumus, un balstītas uz līgumiem, kuros ir ietverta šķirējklauzula. Turpmākā analizē es pie minētā sprieduma vēl atgriezīšos (skat. šo secinājumu 105.–107. un 138. punktu).

64. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka šīs lietas izskatīšana ir Tiesas kompetencē.

B. Otrais apelācijas pamats (saistībā ar LESD 263. un 272. panta nošķirumu)

1. Lietas dalībnieku argumentu īss kopsavilkums

65. Ar otro apelācijas pamatu, apgalvojot, ka ir pārkāpts LESD 272. pants, tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību atbilstoši Hartas 47. pantam un vienlīdzīgas attieksmes princips, SC apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 31., 37., 40., 42., 43., 45., 46. un 64. punktā ir pieļāvusi tiesību kļūdu, neatzīstot saskaņā ar LESD 272. pantu noteikto kompetenci attiecībā uz trešo prasījumu par apstrīdēto lēmumu prettiesiskumu un neizvērtējot šā prasījuma pamatotību. Šis apelācijas pamats ir sadalīts trijās daļās.

38 Proti, *Eulex Kosovo* sava iebildumu raksta 9.–11. punktā norāda, ka, pamatojoties uz 2018. gada 5. jūlija spriedumu lietā *Jenkinson/Padome u.c.* (C-43/17 P, EU:C:2018:531), tā savā iebildē par nepieņemamību nebalstās uz argumentiem, kas attiecas uz darba līgumos ietvertajām klauzulām, kurās kompetence ir piešķirta Briseles tiesām.

39 Spriedums, 2018. gada 5. jūlijs (C-43/17 P, EU:C:2018:531).

40 Spriedums, 2018. gada 5. jūlijs (C-43/17 P, EU:C:2018:531, it īpaši 1.–3. punkts). Šī lieta patlaban tiek izskatīta Vispārējā tiesā (T-602/15 RENV).

41 Spriedums, 2018. gada 5. jūlijs, *Jenkinson* (C-43/17 P, EU:C:2018:531, it īpaši 40.–48. punkts).

66. Otrā apelācijas pamata pirmajā daļā SC apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, atstājot neatrisinātu jautājumu par to, vai tā bija tiesīga novērtēt faktus, kas bija risinājušies laika posmā, uz kuru attiecas pirmajā un otrajā darba līgumā iekļautā klauzula, ar kuru kompetence tika piešķirta Briseles tiesām, lai arī no sprieduma *Jenkinson* izriet, ka tai bija kompetence saskaņā ar LESD 272. pantu.

67. Otrā apelācijas pamata otrajā daļā SC apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nospriežot, ka SC prasījums, kurā lūgts atzīt apstrīdētos lēmumus par prettiesiskiem, ir prasība atcelt tiesību aktu, bet prasības sakarā ar līguma pārkāpumiem ir attiecīgie tiesiskās aizsardzības līdzekļi saskaņā ar LESD 272. pantu⁴².

68. Otrā apelācijas pamata trešajā daļā SC apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, konstatējot, ka apstrīdētie lēmumi ir administratīvi pasākumi, kas ir nošķirami no līguma. Lēmums par 2016. gada iekšējo konkursu tika pieņemts, pamatojoties uz *SOP*, kas saskaņā ar darba līguma 1. panta 2. punktu ir tā neatņemama sastāvdaļa un ir piemērojamais tiesību akts minētajam līgumam⁴³. Vispārējā tiesa esot kļūdaini nospriedusi, ka SC nav izvirzījusi nekādus pamatus, pamatojoties uz līguma noteikumiem, jo SC cēla vairākus pamatus, apgalvojot, ka ir pārkāptas līgumiskās attiecības reglamentējošās normas, tostarp *SOP*. Turklāt tas vien, ka līgumā nav klauzulas par tā pagarināšanu, nenozīmē, ka lēmums neatjaunot darba līgumu ir līgumisks. SC tiesas sēdē tālāk uzsvēra, ka *SOP* ir līgumisks attiecībā uz SC darba attiecībām ar *Eulex Kosovo* un šķirējklauzulai nebūtu nekādas nozīmes, ja tā attiektos tikai uz pašu līgumu.

69. SC piebilst, ka Vispārējās tiesas pieeja nesaskan ar citu judikatūru⁴⁴ un ka tās rezultātā KDAP misiju līgumdarbiniekiem tiek liegta iespēja apstrīdēt Savienības tiesās lielāko daļu strīdu nodarbinātības jomā. Liedzot šādiem darbiniekiem vienīgo acīmredzamo pret viņiem pieņemto lēmumu apstrīdēšanas iespēju saskaņā ar LESD 272. pantu, Vispārējā tiesa ar savu pieeju pārkāpj Hartas 47. pantā garantētās SC tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, kā arī vienlīdzīgas attieksmes principu, ciktāl personālam, kas norikots darbā KDAP misijās, ir piešķirtas tiesības celt prasību atcelt tiesību aktu⁴⁵.

70. *Eulex Kosovo* apgalvo – Vispārējās tiesas pieeja saskan ar pastāvīgo judikatūru, ka LESD 272. pants esot jāinterpretē šauri⁴⁶. Ar 2016. gada iekšējo konkursu saistītais lēmums izrietēja no lēmuma par pārstrukturēšanu, ko bija pieņēmusi Padome un kas tika oficiāli apstiprināts *OPLAN*, un tādējādi tas ir nošķirams no līguma. Vispārējā tiesa pareizi pamatoja arī savus konstatētos faktus attiecībā uz lēmumu nepagarināt darba līgumu ar to, ka līgumā nav ietverta klauzula par tā pagarināšanu. *Eulex Kosovo* neapstrīd, ka *OPLAN*, *CONOPS*, *COC* un *SOP* ir darba līgumu neatņemama sastāvdaļa, tomēr tā iebilst pret SC apgalvojumu, ka šie dokumenti ir līgumiski, jo, kā tā ir uzsvērusi tiesas sēdē, tie ir vispārīgi darbības dokumenti un līguma puses tos neapspriež.

71. *Eulex Kosovo* turklāt apgalvo, ka Vispārējā tiesa neesot pārkāpusi SC tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un vienlīdzīgu attieksmi, jo SC bija tiesīga celt prasību atcelt tiesību aktu saskaņā ar LESD 263. pantu. Turklāt lietās, uz ko atsaucas SC, ir atšķirīgi apstākļi, un attiecīgajās tiesās joprojām notiek to izskatīšana.

42 SC atsaucas it īpaši uz ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumiem lietā *Planet/Komisija* (C-564/13 P, EU:C:2014:2352).

43 Šajā saistībā SC atsaucas uz spriedumu, 2018. gada 12. aprīlis, *PY/EUCAP Sahel Niger* (T-763/16, EU:T:2018:181).

44 SC atsaucas konkrēti uz spriedumu, 2018. gada 5. jūlijs, *Jenkinson* (C-43/17 P, EU:C:2018:531), un rīkojumu, 2014. gada 30. septembris, *Bitiqi u.c./Komisija u.c.* (T-410/13, nav publicēts, EU:T:2014:871).

45 SC šajā saistībā atsaucas uz spriedumu, 2016. gada 19. jūlijs, *H/Padome u.c.* (C-455/14 P, EU:C:2016:569).

46 *Eulex Kosovo* atsaucas tostarp uz spriedumiem, 1986. gada 18. decembris, *Komisija/Zoubek* (426/85, EU:C:1986:501), un 2013. gada 18. aprīlis, *Komisija/Systran un Systran Luxembourg* (C-103/11 P, EU:C:2013:245).

2. Otrā apelācijas pamata vērtējums

72. Vispirms ir jānorāda, ka otrā apelācijas pamata trešo daļu ir vērts nopietni izvērtēt, savukārt šī apelācijas pamata pirmo un otro daļu var ātri noraidīt.

73. Otrā apelācijas pamata pirmajā daļā SC apgalvo, ka Vispārējā tiesa nebija precizējusi, ievērojot spriedumu lietā *Jenkinson*, vai tā varēja ņemt vērā faktus, kas risinājās laika posmā, kad darba līgumos nebija iekļautas šķirējklausulas, kas nodrošina Savienības tiesu kompetenci. Manuprāt, Vispārējai tiesai nebija jālemj par šo jautājumu, lai novērtētu, vai apstrīdētie lēmumi bija pasākumi, kas ir nošķirami no līguma, jo netika apgalvots, ka to saistība ar līgumu izriet no minētā laika posma. Tādēļ ierosinu, ka otrā apelācijas pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

74. Otrā apelācijas pamata otrajā daļā SC, šķiet, pārmet, ka Vispārējā tiesa ir noraidījusi iespēju, ka prasībai saskaņā ar LESD 272. pantu varētu būt deklaratīvs raksturs. Tomēr Vispārējā tiesa neieņēma nostāju šajā jautājumā un balstījās drīzāk uz apstrīdēto lēmumu veidu, nevis pret tiem vērsto prasījumu veidu. Tādēļ ierosinu, ka otrā apelācijas pamata otrā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

75. Otrā apelācijas pamata trešajā daļā SC apšauba Vispārējās tiesas vērtējumu, ka apstrīdētie lēmumi ir pasākumi, kuri ir nošķirami no līguma un kurus nevar apstrīdēt saskaņā ar LESD 272. pantu.

76. Jānorāda, ka šī otrā apelācijas pamata daļa raisa sarežģītus Tiesas judikatūrā vēl neaplūkotos jautājumus par to, kā nošķirt aktus, kurus var apstrīdēt prasībās, pamatojoties uz LESD 263. un 272. pantu, saistībā ar darba strīdu, kurā iesaistīts KDAP civilās misijas bijušais līgumdarbinieks. Šajā lietā sarežģījumus rada konkrēti tas, ka attiecīgie akti bija administratīvajā kontekstā un to pamatā nebija nekādu pušu noslēgtā darba līguma īpašu noteikumu.

77. Es uzskatu, ka otrā apelācijas pamata trešā daļa ir pamatota un ka pārsūdzētais rīkojums tādējādi būtu jāatceļ. Mani iemesli šāda secinājuma izdarīšanai ir šādi.

78. Pirmkārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 272. pantā ir sniegts īpašs noteikums, kas ļauj Savienības tiesām izskatīt strīdus saskaņā ar tā saukto šķirējklausulu, par kuru līgumslēdzējas puses ir vienojušās publisko tiesību vai privāttiesību līgumos⁴⁷. Tā kā šādi strīdi ietilpst valsts tiesu vispārīgajā kompetencē saskaņā ar LESD 274. pantu, izņemot šķirējklausulas gadījumus, saskaņā ar LESD 272. pantu noteiktā Savienības tiesu kompetence ir atkāpe no vispārējām tiesību normām un tādējādi ir interpretējama šauri⁴⁸. Minētā kompetence tāpat tiek noteikta vienīgi attiecībā uz LESD 272. pantu un šķirējklausulas noteikumiem, un to nevar ietekmēt valsts tiesību normas, ar kurām iespējami varētu izslēgt ES tiesu kompetenci⁴⁹. No tā izriet, ka Savienības tiesas var izskatīt tikai tās prasības, kuras izriet no līguma, kurš noslēgts ar ES un kurā ir iekļauta šķirējklausula, vai no prasībām, kurām ir tieša saikne ar pienākumiem, kas izriet no šī līguma⁵⁰.

79. Savukārt LESD 263. pants Savienības tiesām ļauj pārskatīt ES iestāžu un struktūru pieņemto saistošo noteikumu tiesiskumu ar prasību atcelt tiesību aktu, kas ietilpst to ekskluzīvajā kompetencē⁵¹. Saskaņā ar judikatūru prasību atcelt tiesību aktu var celt par jebkuru ES iestāžu vai struktūru pieņemtu pasākumu, lai arī kāds būtu tā veids vai forma, kam paredzētas tādas saistošas juridiskas sekas, kuras var ietekmēt prasītāja intereses, būtiski mainot tā tiesisko stāvokli⁵².

47 Skat., piemēram, spriedumu, 2019. gada 7. novembris, *Rose Vision*/Komisija (C-346/18 P, nav publicēts, EU:C:2019:939, 99. punkts).

48 Skat., piemēram, spriedumu, 2013. gada 18. aprīlis, Komisija/*Systran* un *Systran Luxembourg* (C-103/11 P, EU:C:2013:245, 58. punkts).

49 Skat., piemēram, spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Planet*/Komisija (C-564/13 P, EU:C:2015:124, 21. punkts).

50 Skat., piemēram, spriedumu, 2018. gada 5. jūlijs, *Jenkinson* (C-43/17 P, EU:C:2018:531, 40. punkts).

51 Skat., piemēram, spriedumu, 2019. gada 3. decembris, *Iccrea Banca* (C-414/18, EU:C:2019:1036, 37. punkts).

52 Skat., piemēram, spriedumu, 2016. gada 20. septembris, *Mallis* un *Malli*/Komisija un ECB (no C-105/15 P līdz C-109/15 P, EU:C:2016:702, 51. punkts).

80. Tādējādi Tiesa ir izstrādājusi kritērijus, kas ļauj nošķirt tos aktu veidus, kurus var apstrīdēt saskaņā ar LESD 263. un 272. pantu. It īpaši saskaņā ar judikatūru, kas tika plaši virzīta ar spriedumu lietā *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheiourgiko Kentro*/Komisija (turpmāk tekstā – “*Lito*”) ⁵³, Tiesa nosprieda, ka gadījumā, ja ir līgums starp prasītāju un kādu no iestādēm, prasība atcelt tiesību aktu, pamatojoties uz LESD 263. pantu, var tikt celta “tikai tad, ja apstrīdētais akts ir paredzēts obligātu juridisku seku radīšanai, kas neietilpst līgumattiecībās, kuras saista puses, un kas nozīmē publiskās varas, kāda ir piešķirta līgumslēdzējai pusei – iestādei administratīvas iestādes statusā, priekšrocību īstenošanu”.

81. Šajā saistībā Tiesa argumentēja – ja Savienības tiesa nospriestu, ka tā ir kompetenta lemt par pilnībā līgumisku aktu atcelšanu, tad tā ne tikai apdraudētu LESD 272. panta nozīmi, bet gadījumā, kad līgumā nav ietverta šķērējklauzula, radītu risku, ka Savienības tiesu kompetence tiek paplašināta ārpus LESD 274. pantā noteiktajām robežām, kurā valsts tiesām ir piešķirta parastā jurisdikcija izskatīt šādus strīdus ⁵⁴.

82. Pamatojoties uz to, Tiesa nosprieda, ka prasību, ar kuru tiek apstrīdēts paziņojums par parādu, nevar balstīt uz LESD 263. pantu. Šis paziņojums ietilpst līguma darbības jomā, jo tā mērķis ir atgūt parādu, kurš ir balstīts uz minētā līguma noteikumiem. Minēto paziņojumu nevar arī pielīdzināt izpildrakstam saskaņā ar LESD 299. pantu, ko iestāde var izmantot, ja puse nav izpildījusi saistības noteiktajā piegādes termiņā. Tādējādi šis paziņojums nerada juridiskas sekas, kas izrietētu no publiskās varas pilnvaru īstenošanas, bet gan tas ir jāuzskata par nenodalāmu no pušu līgumattiecībām ⁵⁵.

83. Turklāt pie līdzīga secinājuma Tiesa nonāca apstākļos, kas saistīti ar trīspusējām līgumattiecībām, kad prasītājs bija noslēdzis līgumu nevis tieši ar iestādi, bet gan ar vēl citu līgumslēdzēju pusi saistībā ar līgumu, ko minētā puse ir noslēgusi ar Eiropas Savienību. Šeit Tiesa nosprieda, ka akti, ko iestāde bija pieņēmusi par prasītāja neapmierinošo sniegumu, algas samazinājumu un darba attiecību izbeigšanu, nav apstrīdami akti saskaņā ar LESD 263. pantu, jo visas šādu aktu sekas ir radušās un ir izsmeltas iestādes un tās līgumslēdzēja puses līgumiskajās attiecībās, attiecībā pret kuru prasītājs ir trešā puse ⁵⁶.

84. Ir arī jānorāda, ka judikatūra par LESD 272. panta un LESD 263. panta nošķirumu sasaucas ar judikatūru, kurā nošķir LESD 272. pantu no LESD 268. panta ⁵⁷, ar kuru tiek piešķirta ekskluzīva kompetence Savienības tiesām lemt par prasībām, kas attiecas uz ES ārpuslīgumisko atbildību ⁵⁸. Proti, Tiesa ir nospriedusi, ka, lai savas jurisdikcijas novērtēšanas nolūkā noteiktu, vai strīds ir līgumisks vai ārpuslīgumisks, Savienības tiesām, ņemot vērā dažādos lietas materiālos ietvertos elementus, piemēram, iespējami pārkāptās tiesību normas, kāda veida kaitējumu tiek prasīts atlīdzināt, par kādu rīcību ir iesniegta sūdzība, kā arī kādas ir pušu tiesiskās attiecības, ir jāpārbauda, vai starp tām pastāv “īsts līgumiskais konteksts, kas ir saistīts ar strīda priekšmetu, kura padziļināta izvērtēšana ir nepieciešama, lai izskatītu minēto prasību”. Tiesa arī ir uzsvērusi, ka Savienības tiesas savus argumentus nevar balstīt tikai uz lietas dalībnieku norādītajām tiesību normām, jo tādējādi strīda raksturs un līdz ar to arī kompetentā tiesa varētu mainīties atkarībā no pušu norādītajām tiesību normām.

85. Otrā apelācijas pamata trešā daļa ir jāpārbauda, ievērojot šo judikatūru.

53 Spriedums, 2015. gada 9. septembris (C-506/13 P, EU:C:2015:562, 20. punkts). Skat., piemēram, rikožumu, 2016. gada 29. septembris, *Investigación y Desarrollo en Soluciones y Servicios IT*/Komisija (C-102/14 P, nav publicēts, EU:C:2016:737, 55. punkts), un spriedums, 2019. gada 28. februāris, *Alfamicro*/Komisija (C-14/18 P, EU:C:2019:159, 50. punkts). Plašākai diskusijai skat., piemēram, Neframi, E., “Le contentieux des clauses compromissaires”, *Contentieux en droit de l'Union européenne*, Larcier, 2014, 561.–581. lpp.

54 Skat., piemēram, spriedumu, 2015. gada 9. septembris, *Lito* (C-506/13 P, EU:C:2015:562, 19. punkts).

55 Skat., piemēram, spriedumus, 2015. gada 9. septembris, *Lito* (C-506/13 P, EU:C:2015:562, 22.–25. punkts), un 2019. gada 28. februāris, *Alfamicro*/Komisija (C-14/18 P, EU:C:2019:159, 52.–57. punkts).

56 Skat. rikožumus, 2011. gada 31. marts, *Mauerhofer*/Komisija (C-433/10 P, nav publicēts, EU:C:2011:204, it īpaši 37., 38. un 61. punkts), un 2016. gada 21. aprīlis, *Borde* un *Carbonium*/Komisija (C-279/15 P, nav publicēts, EU:C:2016:297, it īpaši 30., 31. un 42. punkts).

57 Skat., piemēram, spriedumus, 2013. gada 18. aprīlis, Komisija/*Systran* un *Systran Luxembourg* (C-103/11 P, EU:C:2013:245, it īpaši 64.–66. punkts), un 2019. gada 10. jūlijs, VG/Komisija (C-19/18 P, EU:C:2019:578, it īpaši 29., 30. un 42. punkts).

58 Skat., piemēram, spriedumu, 2014. gada 10. jūlijs, *Nikolaou*/Revīzijas palāta (C-220/13 P, EU:C:2014:2057, 52. punkts).

86. Šajā lietā jānorāda, ka pārsūdzētā rīkojuma 35., 36. un 42. punktā Vispārējā tiesa ir atsaukusies uz nosacījumiem, kas izstrādāti Tiesas judikatūrā, it īpaši spriedumā lietā *Lito*, lai noskaidrotu, vai apstrīdētie lēmumi ietilpst pušu līgumiskajās attiecībās.

87. Tomēr es uzskatu, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā rīkojuma 37.–45. punktā konstatējot, ka šie lēmumi ir jāuzskata par pasākumiem, kas ir nošķirami no šīm attiecībām.

88. Jāatgādina, ka apstrīdētie lēmumi attiecas uz to, ka SC neizturēja 2016. gada iekšējo konkursu un darba līguma nepagarināšanu. Kā tādi apstrīdētie lēmumi ir *Eulex Kosovo* pieņemtie akti, kas attiecas uz SC darba attiecībām ar *Eulex Kosovo*. Ar Savienības tiesā celtu prasību SC lūdz pārskatīt misijas vadītāja lēmumu, ar kuru tika apstiprināts, ka apstrīdētie lēmumi ir saskaņā ar *OPLAN* un *SOP* noteikumiem (skat. šo secinājumu 30. punktu).

89. Ņemot vērā Tiesas judikatūru un it īpaši spriedumā lietā *Lito* noteiktos kritērijus, pastāv stingras norādes, ka apstrīdētie lēmumi ietilpst SC un *Eulex Kosovo* līgumiskajās attiecībās. Turpmākajā argumentācijā būs redzams, ka šie lēmumi ir pamatoti ar tiesībām un pienākumiem, kas izriet no SC un *Eulex Kosovo* darba līguma, un būtībā ir saistīti ar šā līguma izpildi. Tāpēc apstrīdētie lēmumi nevis rada tiesiskas sekas, kas izriet no *Eulex Kosovo* kā publiskas institūcijas prerogatīvu izpildes, bet gan ir uzskatāmi par tādiem, kas nav nošķirami no SC un *Eulex Kosovo* līgumiskajām attiecībām. Pretēji *Eulex Kosovo* argumentiem, lai gan LESD 272. pants tiek interpretēts šauri, kā norādīts šo secinājumu 78. punktā, LESD 272. pants skaidri attiecas uz strīdiem, kas izriet no līguma vai arī ir tieši saistīti ar pienākumiem, kuri izriet no līguma, kā tas ir šajā gadījumā.

a) Lēmums saistībā ar 2016. gada iekšējo konkursu

90. Pārsūdzētā rīkojuma 38.–42. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka lēmums saistībā ar 2016. gada iekšējo konkursu tika pieņemts, nevis pamatojoties uz SC un *Eulex Kosovo* darba līguma noteikumiem, bet gan to bija pieņēmusi 2016. gada iekšējā konkursa atlases komisija saistībā ar plānu samazināt personālu saskaņā ar *OPLAN* un Izvietošanas plānu, un tas izrietēja no administratīva lēmuma rīkot šo konkursu. Tas esot nozīmējis, ka lēmums saistībā ar 2016. gada iekšējo konkursu ir nošķirams no līguma.

91. Pārsūdzētā rīkojuma 43. punktā Vispārējā tiesa arī konstatēja, ka SC pamati, ar kuriem tika pamatots trešais prasījums, balstījās nevis uz SC un *Eulex Kosovo* darba līguma noteikumiem, bet gan uz apgalvojumiem, ka ir pieļauti pārkāpumi, kas raksturīgi administratīviem aktiem.

92. Esmu vienisprātis ar SC, ka šī pieeja ir kļūdaina.

93. Pirmkārt, Vispārējā tiesa lielā mērā ir balstījusies uz administratīvo kontekstu, kādā ir pieņemts lēmums par 2016. gada iekšējo konkursu, proti, uz faktu, ka lēmums ir izrietējis no Padomes un civilās operācijas komandiera lēmumiem samazināt personālu, no kā var secināt, ka šis lēmums tika pieņemts tādā kontekstā, nevis saistībā ar pušu līgumiskajām attiecībām. Tomēr Vispārējā tiesa neizvērtēja precīzo saikni starp šo lēmumu un pušu līgumiskajām attiecībām. Šāds vērtējums, šķiet, būtu īpaši svarīgs KDAP civilo misiju kontekstā, ņemot vērā, ka akti, kas attiecas uz darba attiecībām ar līgumdarbiniekiem, bieži vien var būt Padomes vai citu iestāžu saistībā ar šo misiju organizēšanu un stratēģisko vadību pieņemto lēmumu sekas.

94. Šajā lietā, lai gan attiecīgie administratīvie lēmumi attiecās uz *Eulex Kosovo* personāla samazināšanu, nekas neliecina, ka tie attiecās uz īpašo attieksmi pret darbiniekiem konkursa procedūras kontekstā vai ka šo darbinieku nodarbinātības statuss izrietēja no šā konkursa. Tādējādi Vispārējā tiesa, izdarot secinājumu, ka saistībā ar 2016. gada iekšējo konkursu pieņemtais lēmums ir bijis administratīvs vien tāpēc, ka tas izrietējis no administratīvā lēmuma par *Eulex Kosovo* organizēšanu, ir nepareizi piemērojusi Tiesas judikatūru, jo tādējādi būtu iespējams atcelt tiesību aktus, kas ietilpst pušu līgumiskajās attiecībās, un LESD 272. pantam zustu jēga.

95. Turklāt ir acīmredzami, ka 2016. gada iekšējo konkursu regulēja konkrēti *OPLAN* un *SOP* noteikumi. Tomēr Vispārējā tiesa nepievērsās jautājumam, vai *OPLAN*, *CONOPS*, *COC* un *SOP*, ko SC ieskatā bija pārkāpusi *Eulex Kosovo*, ir līgumiski dokumenti un tādējādi ir SC un *Eulex Kosovo* līgumisko attiecību sastāvdaļa.

96. Pretēji *Eulex Kosovo* argumentiem un kā norādījusi SC, fakts, ka šie dokumenti ir vispārēji operatīvi dokumenti un līguma puses tos neapspriež, nav noteicošs. Var uzskatīt, ka šie dokumenti ir līgumiski SC un *Eulex Kosovo* līgumattiecībās, ņemot vērā, ka darba līgumā uz tiem ir atsauce kā uz šā līguma neatņemamu sastāvdaļu, un uz to pamata ir noteiktas pušu tiesības un pienākumi līguma izpildē (skat. šo secinājumu 19. un 20. punktu)⁵⁹.

97. Šajā saistībā jānorāda, ka *Eulex Kosovo* rakstveida apsvērumiem pievienotās Pārstrukturēšanas *SOP* piemērojamās redakcijas⁶⁰ 5. pantā "Pārskatīšana" ir noteikts, ka: "Neskarot darba līgumos paredzētos tiesību aizsardzības līdzekļus, ikviens darbinieks, kuru ir skārusi pārstrukturēšana, var pieprasīt, lai misijas vadītājs pārskata procesu, ja skartajam darbiniekam ir pamatotas bažas par procesa taisnīgumu un precizitāti." Tas nozīmē, ka darbinieks var izmantot tiesību aizsardzības līdzekļus līgumiskā kontekstā, proti, celt prasību saskaņā ar LESD 272. pantu saskaņā ar darba līgumā noteikto šķīrējklauzulu, lai apstrīdētu šo darbinieku skārušās iekšējās konkursa procedūras taisnīgumu, kā tas ir šajā lietā.

98. Ir vērts arī atzīmēt – kā norādījusi SC – konstatējums, ka šie dokumenti nav līgumiski, ir pretrunā Vispārējās tiesas judikatūrai, kura nav minēta pārsūdzētajā rīkojumā un kurā tika uzskatīts, ka šādi dokumenti ir pušu līgumisko saistību pamats. It īpaši lieta *PY/EUCAP Sahel Niger*⁶¹ bija saistīta ar prasību, pamatojoties uz LESD 272. pantu, ko bija cēlis KDAP civilās misijas bijušais līgumdarbinieks, apgalvojot, ka ir pārkāpts viņa darba līgums, pamatojoties uz šīs misijas Rīcības kodeksu. Vispārējā tiesa nosprieda, ka prasība ir jāizskata, pamatojoties uz Rīcības kodeksa normām, kas ir darba līguma neatņemama sastāvdaļa un ir piemērojamās tiesības šo prasību izvērtēšanai.

99. Līdzīgu iemeslu dēļ Vispārējās tiesas konstatējums – ka SC pamati esot saistīti ar administratīviem aktiem raksturīgiem pārkāpumiem un neesot pamatoti ar līguma noteikumiem –, lai pamatotu savus secinājumus, ka saistībā ar 2016. gada iekšējo konkursu pieņemtais lēmums ir bijis administratīvs, ir problemātisks. Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā SC pamatus, kuros apgalvots, ka ir pārkāpti pušu līgumiskās attiecības reglamentējošie noteikumi, tostarp *OPLAN* un *SOP*. Tādējādi, neizvērtējot jautājumu, vai šie dokumenti bija līgumiski, Vispārējā tiesa kļūdaini nosprieda, ka SC nav izvirzījusi nekādus pamatus uz darba līguma noteikumu bāzes.

59 Piemēram, pēdējā darba līgumā konkrētos noteikumos ir minēti *OPLAN*, *COC* un *SOP*, ieskaitot *inter alia* 17. panta 1. un 2. punktu, kurā ir noteikts, ka par "līguma un/vai *Eulex Kosovo SOP*" neievērošanu pret darbinieku "ierosina disciplinārlietu, kā noteikts *Eulex Kosovo SOP*", un disciplinārie pasākumi tiek veikti kādā no *COC* norādītajiem veidiem.

60 *Eulex Kosovo* Cilvēkresursu birojs, *Standard Operating Procedure (SOP) on the Principles and Process of Reconfiguration* [Standarta operāciju procedūra (*SOP*) "Pārstrukturēšanas principi un process"], 2016. gada 26. maijs, 5. lpp. (mans izcēlums).

61 Spriedums, 2018. gada 12. aprīlis (T-763/16, EU:T:2018:181, it īpaši 5., 6. un 66. punkts). Visbeidzot, Vispārējā tiesa secināja, ka ir bijis attiecīgo Rīcības kodeksa noteikumu pārkāpums, un noteica atļūdināt prasītājam nodarīto kaitējumu.

100. Tāpat jānorāda, ka šie konstatētie fakti, šķiet, ir pretrunā Tiesas judikatūrai, kas attiecas uz LESD 268. panta un 272. panta nošķirumu (skat. šo secinājumu 84. punktu), kurā ir noteikts, ka Savienības tiesām ir jāpārbauda, vai starp lietas dalībniekiem pastāv īsts līgumiskais konteksts, un ka nevar atsaukties tikai uz lietas dalībnieku izvirzītajiem pamatiem, lai noteiktu strīda līgumisko raksturu, ciktāl jautājums ir par attiecīgās prasības pieņemamību⁶². Patiešām, Vispārējā tiesa to izdarīja, tikai novērtējot strīda līgumisko raksturu LESD 272. panta vajadzībām, pamatojoties uz SC izvirzītajiem pamatiem.

101. Visbeidzot, lietas materiālos nekas cits neļauj secināt, ka, pieņemot lēmumu saistībā ar 2016. gada iekšējo konkursu, *Eulex Kosovo* ir rīkojusies nevis kā darba devēja/otra līgumslēdzēja puse, bet gan kā publiska institūcija, kas darbojas ārpus līgumslēdzēju pušu līgumiskā satvara. Šajā lietā pastāvošie apstākļi atšķiras it īpaši no situācijas, kad darba attiecības pārsniedz līgumisko kontekstu un tām ir tādi darbiniekiem piemērojamā tiesiskā regulējuma elementi, kas izriet no Savienības iestādei vai struktūrai uzticētiem uzdevumiem darboties “vispārīgo [sabiedrības] interešu labā”⁶³.

b) Lēmums neatjaunot darba līgumu

102. Pārsūdzētā rīkojuma 45. punktā Vispārējā tiesa konstatēja – pēdējā darba līguma 16. panta 1. punktā bija noteikts, ka tā darbības termiņš ir no 2016. gada 15. jūnija līdz 14. novembrim, tomēr līgumā nebija iekļauta līguma atjaunošanas klauzula. Tādējādi lēmums neatjaunot darba līgumu izrietējis nevis no SC un *Eulex Kosovo* līguma noteikumiem, bet gan esot pieņemts, pamatojoties uz Cilvēkresursu departamenta administratīvo lēmumu, kas radījis 2016. gada iekšējā konkursa sekas un to, ka SC neizturēja šo konkursu.

103. Attiecīgi Vispārējā tiesa savu konstatējumu, ka minētais lēmums neietilpst SC un *Eulex Kosovo* līgumiskajās attiecībās, pamatoja ar to, ka līgumā nebija ietverta nekāda atjaunošanas klauzula. Turklāt, kā norādīja SC, fakts, ka SC un *Eulex Kosovo* darba līgumā nebija ietverta tā atjaunošanas klauzula, nav izšķirošs, lai novērtētu, vai minētais lēmums ietilpst abu pušu līgumiskajās attiecībās saskaņā ar Tiesas judikatūru un it īpaši spriedumu lietā *Lito*.

104. Patiešām, tieši otrādi, lēmums neatjaunot darba līgumu, šķiet, ļoti precīzi ietilpst SC un *Eulex Kosovo* līgumiskajās attiecībās. To pamato tas, ka pēdējā darba līguma 16. panta 2. punktā turpmāk ir noteikts, kā darba līgumu var izbeigt darba ņēmējs vai darba devējs. Pieņemot lēmumu neatjaunot SC darba līgumu, *Eulex Kosovo* bija rīkojusies kā darba devējs, uzteicot SC darbu abu pušu līgumisko attiecību satvarā. Attiecīgi nav nekāda pamatojuma secinājumam, ka *Eulex Kosovo*, pieņemot šo lēmumu, bija rīkojusies ārpus minētā satvara, pildot publiskas institūcijas prerogatīvu.

105. Turklāt es uzskatu, ka spriedumā lietā *Jenkinson*⁶⁴ ir sniegtas norādes, ka lēmums neatjaunot darba līgumu ietilpst SC un *Eulex Kosovo* līgumiskajās attiecībās. Kā norādīts šo secinājumu 61. un 62. punktā, minētajā lietā radušies apstākļi attiecās uz prasību saskaņā ar LESD 272. pantu, ko cēlis bijušais *Eulex Kosovo* starptautiskais līgumdarbinieks, it īpaši apgalvojot, ka viņa darba līguma neatjaunošanas rezultātā viņš esot nepamatoti atlaists no darba.

62 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 18. aprīlis, Komisija/Systran un Systran Luxembourg (C-103/11 P, EU:C:2013:245, it īpaši 64.–67. un 76. punkts).

63 Skat. spriedumu, 2004. gada 14. oktobris, *Pflugradt/ECB* (C-409/02 P, EU:C:2004:625, it īpaši 31.–38. punkts).

64 Spriedums, 2018. gada 5. jūlijs, *Jenkinson* (C-43/17 P, EU:C:2018:531, it īpaši 1.–3., 34. un 40.–48. punkts).

106. Jāatzīst, Tiesa neieņēma tiešu nostāju par attiecīgo lēmumu raksturu, jo tā risināja citu jautājumu, kas attiecās uz Savienības tiesu kompetences tvērumu saskaņā ar LESD 272. pantu saistībā ar darba attiecībām uz vairāku līgumu pamata, no kuriem tikai pēdējā bija ietverta šķīrējklauzula. Tomēr Tiesa secināja, ka prasītāja prasījumi, tostarp tie, kas attiecās uz viņa darba līguma neatjaunošanu, ietilpst tās kompetencē atbilstoši pēdējā līgumā ietvertajai šķīrējklauzulai, kā tas izriet no minētā līguma vai tieši saistīts ar pienākumiem, kuri izriet no minētā līguma. Tāpēc tajā spriedumā ir pieņemts, ka prasījums, kas pamatots ar darba līguma neatjaunošanu, tajos apstākļos ir līgumisks prasījums.

107. Tas ir arī redzams ģenerālvokāta M. Špunara [*M. Szpunar*] secinājumos lietā *Jenkinson*⁶⁵. Proti, ģenerālvokāts uzskatīja, ka darba tiesiskās attiecības starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un *Eulex Kosovo* ir “līgumiska rakstura darba attiecības”, un, tā kā darba attiecības tika izbeigtas, pamatojoties uz lēmumu nepagarināt darba līgumu, saistībā ar LESD 272. pantā noteikto Tiesas kompetenci minētais lēmums tika sasaistīts ar pēdējo līgumu, kurā ietverta šķīrējklauzula.

108. Šajā saistībā ir vērts arī norādīt, ka Vispārējās tiesas pieeja, šķiet, ir pretrunā ar citu Vispārējās tiesas judikatūru, kas saistīta ar darba strīdiem, kurus ierosinājuši *Eulex Kosovo* bijušie līgumdarbinieki un kuros lēmumi neatjaunot darba līgumu tika uzskatīti par pasākumiem, kas ietilpst līgumslēdzēju pušu līgumiskajās attiecībās. Lai gan Tiesai nav saistoši minētie lēmumi, es neredzu iemeslu – pretēji *Eulex Kosovo* apgalvotajam –, kādēļ lai šī judikatūra neattiektos uz šo lietu, it īpaši – ņemot vērā līdzības saistībā ar attiecīgajiem aktiem.

109. Proti, rīkojumā lietā *Bitiqi u.c./Komisija u.c.*⁶⁶ Vispārējai tiesai tika lūgts lemt par *Eulex Kosovo* vairāku līgumdarbinieku darba līgumu neatjaunošanas lēmumu likumību. Minētajos lēmumos misijas vadītājs bija informējis šos darbiniekus, ka viņu darba līgumi beidzas attiecīgajos datumos un vairs netiks pagarināti. Vispārējā tiesa nosprieda, ka strīds ietilpst pušu līgumiskajā satvarā un izriet tieši no līgumslēdzēju darba tiesiskajām attiecībām. Tādējādi uz to attiecas darba līgumos ietvertās klauzulas, ar kuru Briseles tiesām ir piešķirta kompetence risināt strīdus, kas izriet no šiem līgumiem vai ir ar tiem saistīti.

110. Turklāt lieta *Sógor/Komisija u.c.*⁶⁷ attiecās uz prasību, ko bija cēlis juriskonsults, kas strādājis *Eulex Kosovo* un vēlāk bijis Eiropas Savienības īpašais pārstāvis Kosovā, lūdzot atcelt procedūru, kuras rezultātā netika atjaunots viņa darba līgums. Vispārējā tiesa nosprieda, ka strīdam ir piemērojama darba līgumā ietvertā klauzula, ar kuru tajā laikā tika piešķirta kompetence Briseles tiesām risināt strīdus, kas izriet no līguma vai ir ar to saistīti. Vispārējā tiesa atzīmēja, ka prasītāja pēdējais darba līgums, kura neatjaunošanu viņš bija apstrīdējis minētajā tiesvedībā, tika noslēgts uz noteiktu laiku, un tāpēc tā konstatēja, ka viņa prasījumi izriet no šī līguma vai vismaz tie ir tieši saistīti ar pienākumiem, kas izriet no šī līguma.

111. Pamatojoties uz šo judikatūru, ir īpaši jānorāda – tas, ka *Eulex Kosovo* darba līgumi ar līgumdarbiniekiem bija noslēgti uz noteiktu laiku un tajos nebija ietvertas to atjaunošanas klauzulas, netika uzskatīts par apstākli, kas liegtu novērtēt *Eulex Kosovo* lēmumus neatjaunot šo darbinieku darba līgumus kā aktus, kas ietilpst pušu līgumiskajās attiecībās.

112. Visbeidzot es vēlētos norādīt – no plašāka skatpunkta raugoties, konstatējums, ka apstrīdētie lēmumi ietilpst SC un *Eulex Kosovo* līgumiskajā satvarā, var tikt uzskatīts par tādu, ar ko akceptē KDAP civilo misiju īpašo kontekstu, proti, tiek atzīta līguma noteikumu elastība šādu misiju līgumdarbinieku nodarbināšanai, vienlaikus nodrošinot, ka šiem darbiniekiem tiek sniegta efektīva tiesību aizsardzība strīdu risināšanā, kas rodas saistībā ar šiem līguma noteikumiem, pamatojoties uz šķīrējklauzulu, par kuru puses ir vienojušās savos darba līgumos⁶⁸. Šāds konstatējums noteikti

65 Skat. ģenerālvokāta M. Špunara secinājumus, *Jenkinson* (C-43/17 P, EU:C:2018:231, it īpaši 39., 47. un 48. punkts).

66 Rīkojums, 2014. gada 30. septembris (T-410/13, nav publicēts, EU:T:2014:871, it īpaši 2.–11., 25., 27. un 28. pants).

67 Rīkojums, 2018. gada 27. septembris (T-302/18, nav publicēts, EU:T:2018:621, it īpaši 1., 2., 12., 13. un 21. punkts).

68 Šajā saistībā skat. šo secinājumu 6. zemsvirtras piezīmē minēto Eiropas Parlamenta dokumentu, 17. lpp.

nemazina ES un dalībvalstu rīcības brīvību grozīt satvaru, kādā tiek nodarbināti KDAP civilo misiju ligumdarbinieki. Proti, ir jāatzīmē, ka Vienotās rīcības plānā, ar kuru īsteno Civilās KDAP paktu, ko Komisija un HR izdeva 2019. gadā, ir paredzēts pārskatīt starptautisko ligumdarbinieku nodarbinātības statusu un tā uzlabošanas iespējas⁶⁹.

113. Ņemot vērā iepriekš minēto, es ierosinu Tiesai apmierināt otrā apelācijas pamata trešo daļu un uz šāda pamata atcelt pārsūdzēto rīkojumu.

C. Pirmais apelācijas pamats (ar LESD 272. pantu pamatotās prasības pārkvalificēšana par prasību atbilstoši LESD 263. pantam)

1. Lietas dalībnieku argumentu īss kopsavilkums

114. Ar pirmo apelācijas pamatu, kurā apgalvots LESD 272. panta pārkāpums, SC norāda, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 48.–52. punktā esot pieļāvusi tiesību kļūdu tādējādi, ka trešo prasījumu, kurā, pamatojoties uz LESD 272. pantu, lūgts pasludināt apstrīdētos lēmumus par prettiesiskiem, ir pārkvalificējusi par prasību atcelt tiesību aktu, pamatojoties uz LESD 263. pantu. Šim apelācijas pamatam ir trīs daļas.

115. Pirmā apelācijas pamata pirmajā daļā SC apgalvo, ka šāda pārkvalificēšana neesot bijusi Vispārējās tiesas kompetencē. SC uzskata – tā kā Vispārējā tiesa nebija kompetenta izskatīt prasību par apstrīdēto lēmumu atcelšanu, tās kompetencē nav arī pārkvalificēt šo prasību.

116. Pirmā apelācijas pamata otrajā daļā SC apgalvo, ka pārkvalificēšana esot bijusi pretrunā SC tiešajam nodomam. Kā redzams Vispārējās tiesas judikatūrā par tādu prasību, kas pamatotas ar LESD 263. pantu, pārkvalificēšanu par prasībām, kas pamatotas ar LESD 272. pantu⁷⁰, tā nevar pamatoti pārkvalificēt prasību, it īpaši, ja tas ir pretrunā apelācijas sūdzības iesniedzējas tiešajam nodomam. Šajā lietā SC skaidri nolēma necelt prasību par tiesību akta atcelšanu, pamatojoties uz to, ka Vispārējā tiesa varētu atteikt savu kompetenci saskaņā ar savu judikatūru un ka prasības pieteikums varētu būt novēlots. SC tiesas sēdē arī norādīja, ka šāda pārkvalificēšana nav iespējama, tā kā prasībām, kas pamatotas ar LESD 272. pantu, jau ir augsts sliekšnis, jo pusēm tiek prasīts iekļaut savos līgumos šķirējklauzulu, bet pakārtoti uzskatīja, ka Vispārējās tiesas judikatūrā iekļautos nosacījumus var piemērot pēc analogijas.

117. Pirmā apelācijas pamata trešajā daļā SC sūdzas, ka Vispārējā tiesa neesot piešķirusi SC tiesības tikt uzklautai saistībā ar pārkvalificēšanu, lai arī šī pārkvalificēšana radīja nopietnas sekas SC, tostarp to, ka viņai bija liegts izskatīt tiesā apstrīdētos lēmumus un viņas saistīto prasību par kaitējuma atlīdzināšanu.

118. *Eulex Kosovo* apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētajā rīkojumā faktiski neesot pārkvalificējusi prasību, bet tikai norādījusi, kādā apmērā un uz kādu nosacījumu pamata šī prasība varētu būt pieņemama, ja tā tiktu celta saskaņā ar LESD 263. pantu. Tiesas sēdē *Eulex Kosovo* arī norādīja, ka šajā lietā izmantotajai Vispārējās tiesas pieejai ir precedenti⁷¹ un ka šāda pārkvalificēšana ir iespējama, pēc analogijas pamatojoties uz to, ka tiek piemēroti nosacījumi, kas sniegti Vispārējās tiesas judikatūrā par prasību, kas celtas atbilstoši LESD 263. pantam, pārkvalificēšanu par prasībām atbilstoši LESD 272. pantam.

69 Komisija un HR, *Joint Action Plan Implementing the Civilian CSDP Compact* [Vienotās rīcības plāns, ar kuru īsteno Civilās KDAP paktu], SWD(2019) 173 *final*, 2019. gada 30. aprīlis, 10. apņemšanās, 7. lpp. Kā norādīts tā 1. iedaļā, Civilās KDAP pakts ir galvenais stratēģiskais dokuments, kura mērķis ir stiprināt KDAP civilo dimensiju.

70 SC it īpaši atsaucas uz rīkojumu, 2011. gada 12. oktobris, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro*/Komisija (T-353/10, EU:T:2011:589), un spriedumu, 2014. gada 24. oktobris, *Technische Universität Dresden*/Komisija (T-29/11, EU:T:2014:912).

71 *Eulex Kosovo* atsaucas uz spriedumu, 2008. gada 8. oktobris, *Helkon Media*/Komisija (T-122/06, nav publicēts, EU:T:2008:418).

119. Tad *Eulex Kosovo* apstrīd SC prasījumu, ka viņai esot tikusi liegta pārbaude tiesā un ka viņai bija jāpiešķir tiesības tikt uzklausi saistībā ar ierosināto pārkvalificēšanu. Pārbaude tiesā varot notikt tikai tad, ja prasība ir pieņemama, un Vispārējai tiesai nebija jāuzklausa SC atbilstoši tās Reglamenta 126. pantam.

2. Pirmā apelācijas pamata vērtējums

120. Ar pirmo apelācijas pamatu SC apstrīd Vispārējās tiesas veiktās trešā prasījuma pārkvalificēšanas tiesiskumu. Precīzāk, SC būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa neesot ievērojusi nosacījumus, kas reglamentē šādu pārkvalificēšanu, proti, ka Vispārējās tiesas kompetencē ir izskatīt pārkvalificēto prasību (pirmā daļa); to neliedz apelācijas sūdzības iesniedzējas tiešs nodoms (otrá daļa); apelācijas sūdzības iesniedzēja ir jāuzklausa (trešā daļa). Turklāt, atsaucoties uz SC apgalvojumiem tiesas sēdē, kā atzīmēts šo secinājumu 116. punktā, SC, šķiet, apgalvo, ka šāda pārkvalificēšana principā nebūtu pieļaujama, ņemot vērā LESD 272. panta īpatnības.

121. Tāpēc ir jānorāda, ka pirmais apelācijas pamats raisa nopietnus jautājumus, kuri vēl nav aplūkoti Tiesas judikatūrā, proti, vai ir iespējams pārkvalificēt prasību atbilstoši LESD 272. pantam par prasību atbilstoši LESD 263. pantam un, ja ir iespējams, – kādos apstākļos pārkvalificēšanu var veikt.

122. Paturot prātā manu ierosinājumu, ka otrais apelācijas pamats ir pamatots, Tiesai var nebūt vajadzības lemt par pirmo apelācijas pamatu. Tomēr es izvērtēšu pirmo apelācijas pamatu gadījumam, ja Tiesa tomēr nepiekrītu manam viedoklim, lai būtu jāpieņem, ka apstrīdētie lēmumi ir no liguma nošķirami akti, kurus nevar apstrīdēt saskaņā ar LESD 272. pantu.

123. Vispirms es vēlos norādīt, ka, manuprāt, pirmais apelācijas pamats ir pamatots un ka prasības daļēja pārkvalificēšana ir Vispārējās tiesas kļūda tiesību piemērošanā.

124. Pirms es pamatoju, kā es nonācu pie šāda secinājuma, es vēlētos norādīt, ka *Eulex Kosovo* arguments – ka Vispārējā tiesa faktiski neesot pārkvalificējusi SC prasījumu – nav pieņemams.

125. Pārsūdzētā rīkojuma 46. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka trešais prasījums ir jāuzskata par prasību atbilstoši LESD 263. pantam, lai arī SC to bija skaidri pamatojusi ar LESD 272. pantu.

126. Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 51. un 52. punktā konstatēja, ka trešais prasījums ir nepieņemams, jo iesniegts novēloti.

127. Protams, pārsūdzētā rīkojuma 48. punktā Vispārējā tiesa ievadīja savu diskusiju par LESD 263. pantā noteikto termiņu ar vārdiem: “pat pieņemot, ka Vispārējā tiesa var pārkvalificēt trešo prasījumu par prasību atcelt tiesību aktu, kas balstīta uz LESD 263. pantu”. Tomēr Vispārējā tiesa jau bija formāli pārkvalificējusi pārsūdzētā rīkojuma 46. punktā norādīto prasījumu. Turklāt no pārsūdzētā rīkojuma 51. un 52. punkta, lasot to kopsakarā ar 49. un 50. punktu, izriet, ka, lai konstatētu prasības nepieņemamību, Vispārējā tiesa balstījās vienīgi uz faktu, ka prasība tika iesniegta novēloti. Šādu konstatējumu var izdarīt tikai tad, ja prasība tika pārkvalificēta par prasību atbilstoši LESD 263. pantam.

128. Pievēršoties jautājuma būtībai, ir jāpatur prātā, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, kura tika minēta pārsūdzētā rīkojuma 27. punktā, savas prasības tiesisko pamatu izvēlas prasītājs, nevis Savienības tiesas pašas izvēlas piemērotāko tiesisko pamatu⁷².

⁷² Skat. spriedumu, 2005. gada 15. marts, Spānija/*Eurojust* (C-160/03, EU:C:2005:168, 35. punkts).

129. Tomēr plašajā judikatūrā Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka gadījumā, ja Tiesā ir celta prasība atcelt tiesību aktu vai prasība par kaitējuma atlīdzību, lai arī strīds faktiski ir līgumisks, tā procesuālās ekonomijas interesēs var pārkvalificēt prasību, ja ir izpildīti šādas pārkvalificēšanas nosacījumi⁷³.

130. Tāpēc ir iespējams pārkvalificēt ar LESD 263. pantu pamatotu prasību par prasību, kas pamatota ar LESD 272. pantu, neietekmējot atbildētājas iestādes vai skartās struktūras tiesības uz aizstāvību, pirmkārt, gadījumā, ja šāda pārkvalificēšana netiek aizliegta ar prasītāja skaidru gribu un, otrkārt, ja prasības pieteikumā ir izvirzīts vismaz viens pamats par attiecīgās līgumattiecības reglamentējošo normu pārkāpumu⁷⁴. Abi šie nosacījumi ir kumulatīvi⁷⁵, proti, ir jābūt izpildītiem abiem šiem nosacījumiem⁷⁶. Ja apelācijas sūdzības iesniedzēja skaidri nav gribējusi pamatot prasību ar LESD 272. pantu⁷⁷ vai arī nav bijuši izvirzīti pamati par attiecīgās līgumattiecības reglamentējošo normu pārkāpumu⁷⁸, pārkvalificēšana nav iespējama⁷⁹.

131. Turklāt Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka prasību, kas pamatota ar LESD 263. pantu, var pārkvalificēt par prasību, kas pamatota ar LESD 272. pantu, tikai tad, ja ir šķirējklausula, ar kuru Savienības tiesai tiek piešķirta kompetence izskatīt pamatojoties uz šo pantu celtu prasību⁸⁰. Tādējādi šķiet, ka šis nav nosacījums pārkvalificēšanai *per se*, bet ietver neatkarīgu prasību ar mērķi pārbaudīt, vai Vispārējai tiesai ir kompetence saskaņā ar LESD 272. pantu izskatīt pārkvalificēto prasību⁸¹.

132. Man ir arī jānorāda, ka Vispārējā tiesa – lai gan darot to ierobežotākā veidā – ir minējusi iespēju pārkvalificēt prasību atbilstoši LESD 272. pantam par prasību atbilstoši LESD 263. pantam. Proti, Vispārējā tiesa vēl nav noteikusi, vai pretējā gadījumā ir piemērojami tikko minētajā judikatūrā sniegtie nosacījumi. Piemēram, dažos gadījumos⁸² Vispārējā tiesa ir izmantojusi pārsūdzētajam rīkojumam līdzīgu pieeju, konstatējot, ka, pat ja šādu pārkvalificēšanu varētu veikt, prasība tika iesniegta novēloti un tāpēc nav pieņemama. Citā gadījumā⁸³ Vispārējā tiesa vien ir atzīmējusi, ka prasītājs bija uzturējis savu nostāju, nepieprasot pārkvalificēšanu, un tāpēc prasība tikusi noraidīta kā nepieņemama.

133. Šajā lietā man šķiet, ka – ņemot vērā iepriekš minēto Vispārējās tiesas judikatūru – nav iemesla, pamatojoties uz Tiesai sniegto informāciju, principā liegt iespēju pārkvalificēt prasību atbilstoši LESD 272. pantam par prasību atbilstoši LESD 263. pantam, ja tiek izpildīti noteikti nosacījumi. Kā es saprotu, šāda pārkvalificēšana vispārīgi apzīmē situāciju, kurā apelācijas sūdzības iesniedzējs ir cēlis prasību Savienības tiesā, pamatojoties uz vienu tiesisko pamatu, bet, ņemot vērā prasības raksturu, tā bija jāpamato ar citu. Tādējādi procesuālās ekonomijas apsvērumu dēļ Savienības tiesa var pārkvalificēt prasību pēc atbilstoša tiesiskā pamata, lai prasītājam nebūtu jāiesniedz jauna prasība, kas pamatota ar

73 Skat., piemēram, rīkojumu, 2019. gada 24. oktobris, Apvienotā Karaliste/Komisija (T-188/19, nav publicēts, EU:T:2019:772, 28. punkts).

74 Skat., piemēram, spriedumu, 2015. gada 6. oktobris, *Technion* un *Technion Research & Development Foundation*/Komisija (T-216/12, EU:T:2015:746, 60. punkts).

75 Skat., piemēram, spriedumu, 2018. gada 20. jūnijs, *KV/EACEA* (T-306/15 un T-484/15, nav publicēts, EU:T:2018:359, 49. punkts).

76 Attiecībā uz pieteikumu, kurā bija izpildīti abi nosacījumi, skat. spriedumu, 2018. gada 20. jūnijs, *KV/EACEA* (T-306/15 un T-484/15, nav publicēts, EU:T:2018:359, 50.–53. punkts).

77 Skat., piemēram, rīkojumu, 2019. gada 14. maijs, *Ayuntamiento de Enguera*/Komisija (T-602/18, nav publicēts, EU:T:2019:332, 23., 30. un 31. punkts). Par prasītājas nostāju attiecībā uz pārkvalificēšanu var pārliecināties, pamatojoties uz tiešu vai netiešu rīcību: skat., piemēram, spriedumu, 2014. gada 16. oktobris, *Federación Española de Hostelería/EACEA* (T-340/13, nav publicēts, EU:T:2014:889, 36. punkts).

78 Skat., piemēram, rīkojumu, 2016. gada 15. februāris, *InAccess Networks Integrated Systems*/Komisija (T-82/15, nav publicēts, EU:T:2016:90, 55.–62. punkts). Šajā saistībā skat. sīkāk spriedumu, 2010. gada 17. jūnijs, *CEVA*/Komisija (T-428/07 un T-455/07, EU:T:2010:240, 57.–64. punkts).

79 Attiecībā uz pieteikumu, kurā nebija izpildīts neviens nosacījums, skat. rīkojumu, 2004. gada 10. maijs, *Musée Grevin*/Komisija (T-314/03 un T-378/03, EU:T:2004:139, 88. punkts).

80 Skat., piemēram, rīkojumu, 2019. gada 24. oktobris, Apvienotā Karaliste/Komisija (T-188/19, nav publicēts, EU:T:2019:772, 34. punkts).

81 Skat., piemēram, rīkojumu, 2011. gada 12. oktobris, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro*/Komisija (T-353/10, EU:T:2011:589, 33. punkts), un spriedumu, 2014. gada 24. oktobris, *Technische Universität Dresden*/Komisija (T-29/11, EU:T:2014:912, 42.–51. punkts).

82 Skat. spriedumu, 2008. gada 8. oktobris, *Helkon Media*/Komisija (T-122/06, nav publicēts, EU:T:2008:418, it īpaši 53.–55. punkts), un rīkojumu, 2016. gada 13. maijs, *CEVA*/Komisija (T-601/15, nav publicēts, EU:T:2016:316, it īpaši 27. un 28. punkts).

83 Skat. spriedumu, 2019. gada 17. janvāris, *Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis/ERCEA* (T-348/16 OP, nav publicēts, EU:T:2019:14, 167.–175. punkts) (apelācija tiek skatīta lietā C-280/19 P).

šo atbilstošo tiesisko pamatu. Proti, fakts, ka Savienības tiesa var izskatīt prasību, kas celta atbilstoši LESD 272. pantam, tikai tad, ja pastāv šķērējklauzula, manuprāt, principā neliedz šādu pārkvalificēšanu, jo pārkvalificēšanu veic, pieņemot, ka prasība nav līgumiska un katrā ziņā mainās tikai prasības tiesiskais pamats.

134. Tāpat var pamatoti uzskatīt – kā norādījusi SC un *Eulex Kosovo* –, ka pēc analogijas var piemērot Vispārējās tiesas judikatūrā paredzētos nosacījumus, kas jāizpilda, lai prasību atbilstoši LESD 263. pantam pārkvalificētu par prasību atbilstoši LESD 272. pantam. Tam pamatā ir interese it īpaši veicināt saskaņotu pieeju Savienības tiesu judikatūrā un nodrošināt, ka tiek ievēroti Savienības procesuālo tiesību pamatprincipi un it īpaši strīda pušu tiesības uz aizstāvību.

135. No tā izriet, ka Savienības tiesa principā var pārkvalificēt prasību atbilstoši LESD 272. pantam par prasību atbilstoši LESD 263. pantam, neietekmējot pušu tiesības uz aizstāvību, ja tiek izpildīti šādi divi nosacījumi – pirmkārt, prasītājs to nav skaidri liedzis, un, otrkārt, prasības pieteikumā ir izvirzīts vismaz viens pamats par kompetences trūkumu, būtisku procedūras noteikumu pārkāpumu, Līgumu vai jebkuru ar to piemērošanu saistītu tiesību normu pārkāpumu vai pilnvaru nepareizu izmantošanu saskaņā ar LESD 263. panta otro daļu. Turklāt Savienības tiesai ir jāpārlicinās, vai tās kompetencē ir izskatīt pārkvalificēto prasību atcelt tiesību aktu atbilstoši LESD 263. pantam, lai gan tas nav skaidri noteikts pārkvalificēšanas nosacījums kā tāds.

136. Man šķiet, ka šajā saistībā svarīgs aspekts ir prasītājas skaidrs nodoms. Tas tā ir, ņemot vērā prasībām atcelt tiesību aktu noteiktās pieņemamības prasības un it īpaši LESD 263. panta sestajā daļā noteikto termiņu, kas parasti nosaka prasītājam pienākumu rīkoties ātri, lai celtu prasību par tiesību akta atcelšanu, salīdzinājumā ar prasības celšanu atbilstoši LESD 272. pantam, kurā nav noteikts nekāds precīzs termiņš šajā ziņā. Tāpēc pārkvalificēšanai nevajadzētu būt iespējamai, ja prasītājs ir skaidri paudis nodomu nebalstīt prasību uz LESD 263. pantu. Kā redzams no Vispārējās tiesas judikatūras⁸⁴, par šo nodomu var pārliecināties saskaņā ar atbilstošajiem procesuālajiem noteikumiem, kas reglamentē Savienības tiesas, piemēram, pamatojoties uz prasītāja argumentiem vai prasītāja rakstveida vai mutvārdu atbildēm, kas sniegtas uz tiesvedības gaitā uzdotajiem jautājumiem.

137. SC pirmais apelācijas pamats ir jāizskata, ņemot vērā šos apsvērumus.

138. Manuprāt, pirmā apelācijas pamata pirmā daļa ir jānoraida. Jāatzīst, ka pārsūdzētajā rīkojumā Vispārējā tiesa nepārlicinājās par savu kompetenci izskatīt prasību, kas pārkvalificēta atbilstoši LESD 263. pantam. Tomēr, ievērojot šo secinājumu 131. punktā minēto judikatūru, Vispārējai tiesai nebija jāpārbauda sava kompetence, pirms izvērtēta prasības pārkvalificēšana. Turklāt nav šaubu, ka Vispārējās tiesas kompetencē ir izskatīt prasību atbilstoši LESD 272. pantam, ņemot vērā spriedumu lietā *Jenkinson* (skat. šo secinājumu 60.–63. punktu), un kas pārkvalificēta par prasību atbilstoši LESD 263. pantam, ņemot vērā spriedumu lietā *H/Padome u.c.* (skat. šo secinājumu 52. un 53. punktu). Tādēļ ierosinu, ka pirmā apelācijas pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

139. Uzskatu, ka pirmā apelācijas pamata otrā daļa ir jāapmierina. Pārsūdzētajā rīkojumā Vispārējā tiesa pārkvalificēja trešo prasījumu, nepārbaudot, vai tiek izpildīti nosacījumi, kas ļauj veikt šādu pārkvalificēšanu, un it īpaši – vai prasītāja skaidra griba to neliedz. Tāpēc Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārkvalificējot trešo prasījumu pretēji SC skaidrai gribai trešo prasījumu nebalstīt uz LESD 263. pantu.

⁸⁴ Šajā nozīmē skat. šo secinājumu 77. zemsvītras piezīmi.

140. Līdzīgu iemeslu dēļ es uzskatu, ka pirmā apelācijas pamata trešā daļa, kas lielā mērā ir saistīta ar šī apelācijas pamata otro daļu, arī ir jāapmierina. Lai gan Vispārējā tiesa var izlemt skatīt lietu bez lietas dalībnieku uzklaušanās saskaņā ar tās Reglamenta 126. pantu⁸⁵, tai tomēr ir jāņem vērā prasītājas skaidri paustā griba, kas, kā tikko minēts, ir viens no nosacījumiem, kurš jāizpilda, lai pārkvalificētu prasību atbilstoši LESD 272. pantam par prasību atbilstoši LESD 263. pantam. Līdz ar to Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārkvalificējot trešo prasījumu un neuzklausot SC viedokli par piedāvāto pārkvalificēšanu.

141. Tāpēc es ierosinu Tiesai apmierināt pirmā apelācijas pamata otro un trešo daļu un uz šāda pamata atcelt pārsūdzēto rīkojumu.

D. Piektais apelācijas pamats (saistībā ar prasījumiem atlīdzināt kaitējumu, kas radies saistībā ar atkārtotiem lūgumiem kārtot transportlīdzekļa braukšanas eksāmenu)

1. Lietas dalībnieku argumentu īss kopsavilkums

142. Ar piekto apelācijas pamatu, kurā apgalvots, ka ir pārkāpts LESD 268. pants un LESD 340. panta otrā daļa, tiesības uz godīgiem un taisnīgiem darba apstākļiem un tiesības uz labu pārvaldību, kā arī pārkāpts LESD 272. pants un LESD 340. panta pirmā daļa, un prasības, kas noteiktas 2014. gada aicinājumā iesniegt kandidatūras, SC norāda, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 57.–64. punktā, lasot tos kopsakarā ar 74. punktu, ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nospriežot, ka prasījumi, pamatojoties uz *Eulex Kosovo* līgumisko un ārpuslīgumisko atbildību saistībā ar atkārtotajiem pieprasījumiem nokārtot transportlīdzekļa vadīšanas eksāmenu, ir bijuši acīmredzami juridiski nepamatoti.

143. SC apgalvo, ka Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā SC argumentus par *Eulex Kosovo* līgumisko atbildību, jo nedrīkst uzstāt, lai tiktu izpildīta aicinājumā iesniegt kandidatūras iekļautā prasība, ka ir jāspēj vadīt pilnpiedziņas transportlīdzekli un jānokārto braukšanas eksāmens, ja darbiniekam – kā tas ir SC – ir invaliditāte.

144. Turklāt attiecībā uz prasījumu par ārpuslīgumisko atbildību SC apgalvo, ka Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā SC argumentus, ka šīs prasības ir prettiesiskas un pārkāpj SC tiesības uz veselībai nekaitīgiem, drošiem un cilvēka cieņai atbilstīgiem darba apstākļiem, kā arī viņas tiesības uz labu pārvaldību. Vispārējā tiesa esot arī pieļāvusi tiesību kļūdu, konstatējot, ka pieteikumā nav bijis nekādu pierādījumu, kas pierādītu cēloņsakarību un kaitējuma prasības, jo SC uzskata, ka, pamatojoties uz Civildienesta tiesas judikatūru⁸⁶, prasītājam, kas lūdz atlīdzināt morālo kaitējumu, nav jāiesniedz pierādījumi par šīm prasībām.

145. *Eulex Kosovo* apgalvo, ka SC spēja vadīt pilnpiedziņas transportlīdzekli bija būtisks elements viņas darbā *Eulex Kosovo* misijā. SC arī neesot pamatojusi savus prasījumus par kaitējuma atlīdzību, un tam, ka viņa nespēja nokārtot braukšanas eksāmenu, nav cēloņsakarības nedz ar apstrīdēto lēmumu pārsūdzību, nedz arī ar apgalvoto kaitējumu.

2. Piektā apelācijas pamata vērtējums

146. Manuprāt, piekto apelācijas pamatu nevar apmierināt.

⁸⁵ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 16. maijs, *Pebagua*/Komisija (C-204/18 P, nav publicēts, EU:C:2019:425, 31. punkts).

⁸⁶ SC atsauca uz spriedumiem, 2013. gada 11. jūlijs, *CC/Parlaments* (F-9/12, EU:F:2013:116, 128. punkts), un 2014. gada 10. jūlijs, *CG/EIB* (F-115/11, EU:F:2014:187, 132. punkts).

147. Pārsūdzētā rīkojuma 64. punktā Vispārējā tiesa savu secinājumu par *Eulex Kosovo* līgumisko atbildību pamatoja ar faktu, ka darba līgumā bija prasīts, ka SC ir jāspēj vadīt pilnpiedziņas transportlīdzekli. Tomēr ir jānorāda, ka SC nekritizē šo konstatējumu, kurš ir pietiekams, lai pamatotu Vispārējās tiesas secinājumu.

148. Pārsūdzētā rīkojuma 57.–63. punktā Vispārējās tiesas lēmums noraidīt SC prasījumu par ārpuslīgumisko atbildību bija pamatots ar to, ka pieteikumā nebija ietverta nekāda informācija, kas ļautu Vispārējai tiesai identificēt kaitējuma realitāti vai cēloņsakarību starp pārņemto rīcību un apgalvoto kaitējumu. Vispārējā tiesa pieņēma šo lēmumu, ņemot vērā pastāvīgo judikatūru, kas minēta pārsūdzētā rīkojuma 58., 59. un 61. punktā, proti, ka nosacījumi, kas reglamentē Savienības ārpuslīgumisko atbildību, ir kumulatīvi⁸⁷ un ka prasītājam ir jānodrošina neapgāžami pierādījumi, ka iespējama kaitējums ir reāli bijis, un jāsniedz tieša cēloņsakarība⁸⁸.

149. Jānorāda – SC necenšas parādīt, ka sniegtie pierādījumi ir pietiekami vai ka Vispārējās tiesas vērtējums ir balstīts uz šo pierādījumu sagrozīšanu, bet gan tikai apgalvo pieļauto tiesību kļūdu, ko nevar konstatēt, ja ņem vērā pastāvīgo judikatūru. Jāpiebilst, ka atbilstošie konstatējumi Civildienesta tiesas nolēmumos, uz kuriem atsaucās SC, tika atcelti apelācijas kārtībā⁸⁹.

150. Tādēļ ierosinu piekto apelācijas pamatu noraidīt kā nepamatotu.

VI. Par pārsūdzētā rīkojuma daļējas atcelšanas sekām

151. Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. pantam, ja apelācija ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas lēmumu. Tā var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma pieņemšanai Vispārējā tiesā.

152. Uzskatu, ka tiesvedības stadija neļauj taisīt galīgo spriedumu. Proti, Vispārējā tiesa pārsūdzētajā rīkojumā nebija izvērtējusi apgalvotos faktus, kas attiecas uz strīda būtību, jo tā nosprieda, ka konkrēti prasījumi nav pieņemami. Kā to lūdz SC un *Eulex Kosovo*, lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai sprieduma pieņemšanai.

VII. Secinājumi

153. Ņemot vērā iepriekš minēto, ierosinu Tiesai daļēji atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 19. septembra rīkojumu lietā *SC/Eulex Kosovo* (T-242/17, EU:T:2018:586), ciktāl Vispārējā tiesa ir noraidījusi SC prasību, pamatojoties uz to, ka trešais prasījums ir nepieņemams, un nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā lemtu pēc būtības, atliekot lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.

⁸⁷ Skat., piemēram, spriedumu, 2010. gada 18. marts, *Trubowest Handel* un *Makarov*/Padome un Komisija (C-419/08 P, EU:C:2010:147, 41. punkts).

⁸⁸ Skat., piemēram, spriedumu, 2018. gada 7. jūnijs, *Equipolymers* u.c./Padome (C-363/17 P, nav publicēts, EU:C:2018:402, 37. punkts).

⁸⁹ Skat., spriedumu, 2015. gada 29. aprīlis, *CC/Parlaments* (T-457/13 P, EU:T:2015:240, it īpaši 48., 49. un 52. punkts), ar kuru tiek atcelts spriedums, 2013. gada 11. jūlijs, *CC/Parlaments* (F-9/12, EU:F:2013:116, it īpaši 128. punkts), kurš tika minēts arī spriedumā, 2014. gada 10. jūlijs, *CG/EIB* (F-115/11, EU:F:2014:187, 132. punkts).